

Lapal hap pasal si Isa Almasi JURAN BAY SIYULAT UK SI YAHIYA

Si Yahiya itu bayi dakayo' mulid si Isa min sangpu' ka duwa, aa bayi kawakilan uk si Isa magnasihat lapal na. Ina' si Yahiya si Salome, mulid si Isa isab bayi magbe' maka danda kasehean malihala' iya.

Onde' bahu le' si Yahiya ma waktu kapan-galingan si Isa ma iya. Salta' peen iya maka danakan na si Ya'kub mahap pōkōt 'mma' sigam ma bihing danaw, bayi palabay si Isa minnian bo' linganan na duwangan magdanakan ian, biyo sehe' ma iya. Jari si Yahiya bayi me' ma si Isa min diyōm atay na. 'Nsa' ngalabba min iya sampay ni katoa na.

Biyaan kitabi uk si Yahiya bang ayi sababan na hangkan siyulat uk na juran itu. Siyulat supaya magkahagad aa kamemon in si Isa bannal Anak Tuhan, pipaitu magpabaran manusiya' sali' kitabi supaya kita tau ma Tuhan. Jari sasuku ngahagad ma si Isa taga kallum taptap du sampay ni diyōm sulga'.

Niya' pitu' hinang si Isa kissa ma diyōm juran itu, maka pihati kita pasal pitu' hinang na hi' bang ayi tōōd hatihan na. Jari minnihi' kita manantu in si Isa bannal-bannal bayi pipaitu uk Tuhan, pagka tahinang na manga hinang na makainu-inu hi'. Bannal iya magdakayo' asal maka 'Mma' na Tuhan.

Iya tiyuyu' uk si Yahiya in aa kamemon subay magkahagad ma si Isa sampay me' ma iya, sabab saddi min si Isa 'nsa' niya' labayan pasampayan sigam tudju ni Tuhan.

Pasal si Isa Almasi, iya iyōnan Palman

¹ Ma 'nsa' le' niya' dunya asal na Palman, bo' Palman hi' magdakayo' asal maka Tuhan. Tuhan du isab Palman hi'. ² Sataggōl min katagna' magdakayo' asal Palman maka Tuhan. ³ Palman itu, bayi papanjari na kamemon ayi-ayi bo' peen min Tuhan du. 'Nsa' du niya' pipanjari minsan ayi bang 'nsa' min Palman. ⁴ Palman hi' asal poonan kallum bo' kallum itu bayi mo kasawahan ni bangsa manusiya'. ⁵ Sayinag na peen sawa ma diyōm kalindōman, maka kalindōman 'nsa' tōōd makapaddahan iya.

⁶ Niya' aa bayi kawakilan paitu uk Tuhan, ōn na si Yahiya. ⁷ Pipaitu iya ngalapal manga aa pasal sawa hi', supaya makake manga aa kamemon ma lapal Tuhan sampay magkahagad. ⁸ 'Nsa' si Yahiya baran na bayi muwan sawa. Iya maksud na paitu ni dunya subay mahati pasal sawa hi'. ⁹ Iya na itu sawa bannal, iya sawa paitu ni dunya masawa diyōm pikilan manusiya' kamemon.

¹⁰ Manjari Palman itu bayi ma dunya, maka dunya itu bayi pipapanjari asal uk na. Suga' 'nsa' iya takila uk manga aa ma dunya. ¹¹ Bayi iya paitu ni lahat na suga' 'nsa' iya tatayima' uk bangsa na. ¹² Lipara sasuku bayi nayima' Palman itu sampay magkahagad ma iya, buwanan

na sigam kapatut bo' supaya sigam manjari anak Tuhan. ¹³ Tahinang sigam anak Tuhan suga' 'nsa' ma sali' pag-anak manusiya' atawa min kabayaan manusiya' atawa min napsu manusiya'. Iya hangkan sigam tahinang anak Tuhan sabab min kahandak Tuhan du.

¹⁴ Manjari Palman itu bayi palahil magbaran manusiya' paitu ni dunya bo' pabōtang ma diyōman bangsa manusiya'. Jukup asal ma iya ase' maka lasa maka kasabannalan. Tanda' kami barakat na maka sahaya na, iya asal palsukuan na pagka Anak Tuhan iya dakayo'-kayo'.

¹⁵ Si Yahiya iya bayi missala ma pasal Palman itu. Tanōg halling na, uk na, "Iya na itu bayi pama' ku ni kaam, iya uk ku hi', 'Niya' paitu damuwi min aku, suga' langkaw le' iya min aku sabab asal na iya ma 'nsa' le' aku bayi iyanak.' " Iya na hi' bayi pama' si Yahiya.

¹⁶ Pagka Palman itu kaniyaan ase' maka lasa kamemon, hangkan kitabi kamemon pihampitan kahapan maglabi-labi. ¹⁷ Si Musa bayi pamalaturan sara' Tuhan tudju ni manusiya', suga' si Isa Almasi, iya iyōnan Palman Tuhan, pamalaturan ase' maka lasa Tuhan maka kasabannalan. ¹⁸ 'Nsa' niya' bayi makanda' Tuhan suga' pitau kita pasal Tuhan uk Anak na tunggal, iya ma bihing 'Mma' na Tuhan asal na.

*Si Yahiya Magpapandi missala pasal si Isa
(Matiyu 3.1-12; Markus 1.1-8; Lukas 3.1-18)*

¹⁹ (v 19, 28) Jari itu niya' manga aa pahi' ni si Yahiya sabu na magpandi manga aa ma dambiya' sapa' Joldan, ma jadjahan kalumaan Betani. Dakayo' 'llaw niya' manga imam maka

manga sehe' sigam mananabang siyoho' pahi' uk manga nakura' bangsa Yahudi ma दौरा Awrusalam. Siyoho' sigam pahi' ni si Yahiya niyaw iya bang sayi iya. ²⁰ Si Yahiya 'nsa' bayi ngalimbu bang tiyaw suga' pasti' sadja sambung na. Uk na, "'Nsa' aku si Almasi."

²¹ "Na, sayi kau?" uk sigam. "Si Eliyas baha?"
"'Nsa'," uk si Yahiya.

Uk isab manga imam, "Kau baha' dakayo' nabi iya iyagaran uk bangsa tabi Yahudi?"

"'Nsa'," uk na.

²² Manjari halling le' sigam, uk na, "Bain kami tōōd bang sayi kau, sabab kami itu subay mo lapal ni manga aa bayi noho' kami paitu. Ayi uk nu ma pasal baran nu?"

²³ Manjari sali' du sambung si Yahiya maka bayi tasulat uk si Nabi Isaya ma diyōm kitab. Uk sambung si Yahiya,

"Aku itu aa ngalingan pakōsōg ma lahat 'nsa' agōn kalluman ayi-ayi.
Hawanin bi, uk ku, daddōk palabayan Panghu' tabi."

²⁴ Manga aa niyaw itu bayi siyoho' pahi' uk manga Yahudi bal-agama tōōd iya iyōnan Parisi.

²⁵ Jari tiyaw si Yahiya uk sigam pabing, uk sigam, "Na, angay kau hangkan magpandi manga aa bang kau 'nsa' si Almasi atawa si Nabi Eliyas atawa nabi dakayo' iya iyagad-agaran uk bangsa tabi?"

²⁶ Uk sambung si Yahiya, "Aku itu, bohe' iya pagpandi ku ma manga aa, suga' niya' nangge maiyu ma tangnga' bi dakayo' aa 'nsa' katauhan bi. ²⁷ Damuwi le' iya min aku, suga' minsan

ingkōt tawumpa' na 'nsa' aku tiyōp ngahubaran iya sabab langkaw tōōd iya min aku.” ²⁸ (-)

Bili-bili Tuhan

²⁹ Pagsubu peen, tanda' uk si Yahiya si Isa pahi' tudju ni iya bo' uk si Yahiya, “Iya na ko' itu dalil bili-bili pamuwan uk Tuhan pagkulban ma sabab manusiya'. Iya iya muwasan paldusahan manusiya' kamemon. ³⁰ Iya na ko' itu bayi pama' ku ma kaam, iya uk ku hi', 'Niya' aa paitu damuwi min aku. Langkaw le' iya min aku sabab asal na iya ma 'nsa' le' aku iyanak.’ ³¹ Tagna', 'nsa' iya bayi katauhan ku bang sayi iya. Suga' paitu aku magpandi manga aa ma diyōm bohe' bo' supaya iya pakila ku ni bangsa Israil. ³²⁻³³ 'Nsa' le' iya bayi katauhan ku, parahal aku pipatahan uk Tuhan, iya manoho' aku magpandi manga aa ma diyōm bohe'. Uk na ma aku, 'Bang tanda' nu Nyawa Sutsi patapu' ma dakayo' aa sampay patōtōg ma iya, aa ian saddi pamandi na ma manusiya' sabab pasangōn na Nyawa Sutsi ma sigam.’ ”

Manjari salaitu panaksi' si Yahiya pasal si Isa, uk na, “Bayi na tanda' ku Nyawa Sutsi paruwai min sulga' sali' dagbōs assang. Bayi tanda' ku patapu' maka patōtōg ma si Isa. ³⁴ Bayi na itu tanda' ku tōōd,” uk na, “hangkan kasaksian ku si Isa in iya Anak Tuhan du.”

Manga mulid si Isa tagna'

³⁵ Pag 'llaw dakayo', may'an peen si Yahiya nangge pabayik ma dambiya' sapa' Jordan maka duwangan mulid na, ³⁶ tanda' na si Isa palabay.

Magtuwi halling si Yahiya, uk na, “Iya ko' ian aa dalil bili-bili min Tuhan.”

³⁷ Take uk duwangan mulid si Yahiya halling na hi', jari paturul sigam ma si Isa. ³⁸ Paglingi' si Isa tanda' na duwangan itu paturul ni iya bo' tiyaw sigam uk na, uk na, “Ayi gawi bi?”

Uk sambung sigam, “Tuwan Rabbi (hati na Tuwan Guru), maingga pabōtangan nu?”

³⁹ Uk si Isa, “Dayi' kaam bo' tanda' bi.” (Marayi' manga lisag 'mpat kohap ma waktu ian hi'.) Sakali sigam me' ma iya. Tanda' uk sigam bang maingga pabōtangan na bo' mahi' sigam ma iya sampay ni kasangōman.

⁴⁰ Ōn dangan bayi paturul ni si Isa ian si Andariyas, danakan si Simun Petros. ⁴¹ Manjari magtuwi si Andariyas meha danakan na hi'. Tatawwa' peen, halling na ni iya, “Tatawwa' kami na si Almasi.” (Almasi itu, hati na aa dakayo'-kayo' tapene' uk Tuhan ngantan parinta na ma manusiya' sampay ngalappasan sigam.)

⁴² Jari si Simun itu biyo ni si Isa uk si Andariyas.

Piyatong iya uk si Isa bo' uk na ma iya, “Kau si Simun anak si Yahiya, suga' ōnan ta kau si Kipas.” (ōn Kipas itu sali' du maka Petros, hati na, “Batu”.)

Si Natanael maka si Pilip linganan uk si Isa

⁴³ Pagsawung peen gara' si Isa pahi' ni lahat Jalil. Tatawwa' na si Pilip mahi' bo' uk na ni iya, “Dayi' kau me' ma aku.” ⁴⁴ Si Pilip itu aa min kalumaan Betsaida, lahat si Andariyas maka si Petros. ⁴⁵ Puwas na hi' peha uk si Pilip si Natanael. Tatawwa' na peen, magtuwi baan na

si Natanael, uk na, “Tatawwa' kami na aa bayi pipata uk si Musa ma diyōm kitab Tawrat, maka pipata isab uk manga kanabi-nabihan ma diyōm kasulatan sigam. Si Isa iya, anak si Yusup min kalumaan Nasaret.”

⁴⁶ “He!” uk si Natanael. “Niya' baha' kahapan paluwas min lahat Nasaret?”

Uk si Pilip, “Dayi' kau nganda.”

⁴⁷ Pag'nda' si Isa ma si Natanael ian patudju ni iya, uk na, “Aa itu aa Israil tōōd, aa 'nsa' tau ngakkal!”

⁴⁸ Uk si Natanael ni si Isa, “Salaingga katau nu aku?”

Uk sambung si Isa, “Ma 'nsa' le' kau linganan uk si Pilip bayi kau tanda' ku asal ma deyo' kayu igira.”

⁴⁹ Nambung si Natanael, uk na, “Tuan Guru, kau Anak Tuhan. Kau Sultan bangsa Israil.”

⁵⁰ Tiyaw si Isa ma si Natanael, uk na, “Magkahagad kau baha' ma aku ma sawukat uk ku in kau bayi tanda' ku ma deyo' kayu igira? Ma sosongun niya' du tanda' bi manga hinang ku kalap le' barakat na minnit.” ⁵¹ Uk na isab ma sigam, “Bannal iya pama' ku itu ma kaam. Ma sosongun makanda' du kaam diyōm sulga' ukab, maka manga malaikat Tuhan magdeyo'-diyata' min aku, Anak Manusiya'.”

2

Pagkawin ma kalumaan Kana

¹ Palabay peen duwangallaw niya' magkawin ma kalumaan Kana, mahi' ma lahat Jalil. Hi' ina' si Isa paluruk pahi'. ² Iya du di si Isa maka manga

mulid na bayi killo' paluruk. ³ Jari mahi' ma pagkawinan, ubus na inuman anggul inum uk manga aa maglurukan. Halling ina' si Isa ni iya, uk na, "Ubus na inuman anggul inum uk sigam."

⁴ Uk si Isa ni iya, "Daa na kau susa pasal ian hi', aku du magkatau. 'Nsa' le' taabut waktu pamanda' barakat ku."

⁵ Jari biyaan uk ina' si Isa ma manga sosohoan ma luma' ian. "Ayi-ayi panohoan kaam uk si Isa," uk na, "hinangun bi."

⁶ Na niya' 'nnōm pōga batu may'an pangalōōnan bohe' pag-aelan manga aa, sabab iya na addat sigam bangsa Yahudi. Dakayo' pōga ian lōōnan manga lima mital. ⁷ Uk si Isa ni manga sosohoan hi', "Pannoin bi manga pōga ian maka bohe'." Magtuwi pinnoan uk sigam, pigsamaitib maka bo' na. ⁸ Puwas na hi' noho' si Isa ma sigam, uk na, "Sawukin bi min pōga iyu, bo' bohun bi ni aa magnakura' ma pagkawinan itu." Biyo na uk sigam pahi' ni nakura', ⁹ bo' kinaman uk na inuman anggul bayi bohe'. 'Nsa' katauhan na bang minningga inuman anggul ian suga' kitauhan asal uk manga sosohoan iya bayi nawuk iya.

Pagnanam peen uk nakura', magtuwi linganan na pangantin lalla. ¹⁰ "Kamawumuhan na," uk na, "bang ma pagkawinan, inuman hap iya pmainum dahu ma manga aa maglurukan. Subay heka tainum uk sigam bo' iyampa pmainum inuman kulang hap na. Suga' bang kau," uk na, "inuman hap iya tawu' nu sampay ma buttihi'."

¹¹ Iya na itu paltandaan tagna' hinang uk si Isa. Hinang itu uk na mahi' ma Kana, ma lahat Jalil.

Pindaan uk na kawasa na, manjari magkahagad ma iya manga mulid na hi'.

¹² Puwas na hi', palud di si Isa pahi' ni दौरा Kapirnaum. Iya sehe' na magbe' ian ina' na maka manga danakan na maka manga mulid na. Ian sigam pahanti' may'an manga pilam bahangi.

Si Isa pahi' ni langgal pagkulbanan

(Matiyu 21.12-13; Markus 11.15-17; Lukas 19.45-46)

¹³ Manjari itu sikōt na waktu paghinang bangsa Yahudi ma hinang Pangintōman, hangkan si Isa patukad ni Awrusalam sabab lahat paghinangan. ¹⁴ Pagtakka sigam pahi' pasōd iya ni diyōm langgal pagkulbanan. Niya' tanda' na ma diyōm na hi' manga aa magdagang manga sapi' maka manga bili-bili maka manga assang. Tanda' na isab manga aa pagsambian sin ningko' ma bihing lamisahan sigam. ¹⁵ Pag'nda' itu uk si Isa, ngallo' iya lubid hinang lalubak bo' diyuy na sigam kamemon paluwas min diyōm langgal sampay isab manga sapi' maka manga bili-bili sigam. Bialiskat uk na manga lamisahan aa magsasambi' sin, maka pikawukanat uk na sin sigam. ¹⁶ Uk na ni manga aa magdagang assang. "Pakalloun bi dagangan bi min diyōm langgal itu. Daa hinangun bi tabu' langgal itu sabab luma' 'Mma' ku Tuhan!" ¹⁷ Pag'nda' manga mulid si Isa ma hinang na itu, taintōm uk sigam iya bayi tasulat ma diyōm kitab, iya uk na, "O Tuhan, landu' tōōd aku tuyu' ma luma' nu, minsan iya makamula ma aku."

¹⁸ Sakali tīyaw si Isa uk manga nakura' Yahudi. Uk sigam, “Ayi kapatut nu maghinang manga hinang nu iyu? Pandain kami hinang makainu-inu tanda' saksi' in kau taga kapatut.”

¹⁹ Nambung si Isa, uk na, “Lubuhun bi langgal itu, bo' bangun ku pabayik ma diyōm tallungallow.”

²⁰ “Oy!” uk manga nakura' hi'. “Langgal itu, 'mpatpu' maka 'nnōm tahun bayi pangahinang iya. Tabangun nu pabing baha' ma diyōm tallungallow sadja?”

²¹ Malayingkan iya langgal pigbissala uk si Isa 'nsa' langgal ian hi', suga' baran na. ²² Hangkan na, taabut peen waktu kallum si Isa pabayik min kamatay na, taintōm uk manga mulid na bissala na itu. Jari magkahagad sigam sulat kitab maka bissala si Isa.

Kitauhan uk si Isa pikilan maka diyōm atay manusiya'

²³ Mahi' peen si Isa ma Awrusalam salta' ma hinang Pangintōman, heka aa magkahagad ma iya pagka tanda' uk sigam manga hinang na makainu-inu. ²⁴ Suga' si Isa 'nsa' mangandōl baran na ma sigam, sabab katauhan na asal kajarihan sigam kamemon. ²⁵ Minsan 'nsa' niya' matauhan iya, katauhan na asal bang ayi ma diyōm atay manusiya'.

3

Si Isa maka si Nikudimus

¹ Manjari itu niya' dakayo' nakura' ma manga Yahudi, ōn na si Nikudimus. Aa Parisi asal iya,

daginis agama Yahudi. ² Ma dakayo' sangōm pahi' iya ni si Isa bo' uk na, “Tuwan Guru, katauhan kami in kau dakayo' guru pipaitu uk Tuhan. Sabab 'nsa' kau makahinang manga hinang makainu-inu iya hinang nu iyu, duwal bang kau tiyabangan uk Tuhan.”

³ Nambung si Isa, uk na, “Bannal iya halling ku itu ma kau, 'nsa' niya' manusiya' makanda' pagparinta Tuhan, duwal bang aa iyanak min duwa.”

⁴ Uk si Nikudimus, “Salaingga aa iyanak pabayik bang umul na? Tantu iya 'nsa' makasōd pabayik ni diyōm battōng ina' na bo' iyanak pabayik!”

⁵ Nambung si Isa, uk na, “Bannal iya halling ku itu ma kau, 'nsa' niya' aa makasōd ni diyōm pagparintahan Tuhan, duwal bang aa iyanak min bohe' maka min Nyawa Tuhan. ⁶ Iya iyanak uk manusiya', manusiya' du. Suga' bang aa iyanak pabayik min Nyawa Tuhan tahinang du iya anak Tuhan. ⁷ Daa kau inu-inu pagka uk ku ma kau in kaam kamemon subay iyanak pabayik. ⁸ Dalil ta baliyu. Baliyu itu me' paingga-paingga kabayaan na. Take nu bahonos na, suga' 'nsa' katauhan nu bang minningga atawa bang paingga. Salaihi' du isab bang aa iyanak min Nyawa Tuhan, 'nsa' kitauhan bang salaingga pakaniya' na.”

⁹ “Salaingga kajari na itu?” uk tiyaw si Nikudimus.

¹⁰ Nambung si Isa, uk na, “'Nsa' tahati nu baha'? Bo' peen guru kau babantugun ma bangsa ta Israil? ¹¹ Bannal iya halling ku itu

ma kau, missala kami pasal ayi-ayi katauhan kami, maka naksi' kami pasal bayi tanda' kami. Suga' kaam iyu, 'nsa' kahagad bi panaksi' kami. ¹² Salaingga uk bi magkahagad ma bissala ku pasal sulga' bang minsan bissala ku pasal dunya 'nsa' pagkahagad bi? ¹³ 'Nsa' niya' bayi makapahi' ni sulga', duwal aku, Anak Manusiya', iya paitu asal duwai min sulga'.

¹⁴ “Ma masa awwal hi', ma lahat 'nsa' agōn kalluman ayi-ayi, niya' so hinangan di tumbaga bayi iyangkat uk si Musa ma diyata' hag bo' tanda' uk manga aa bayi keket so. Jari sayi-sayi makanda' iya bayi kaulian. Damikkiyan na isab ma sosongun, in aku, Anak Manusiya', iyangkat du ma diyata' hag piyatay.” ¹⁵ Jari sasuku mangandōl ma aku piniyaan du kallum kakkal ni kasaumulan.

¹⁶ Mehe tōōd lasa Tuhan ma manusiya', iya poon paglilla' na Anak na tunggal piyatay bo' supaya sasuku mangandōl ma Anak na itu 'nsa' miyulkaan uk Tuhan, suga' kakkal du kallum na sampay ni kasaumulan. ¹⁷ Iya hangkan Tuhan bayi noho' Anak na paitu ni dunya, 'nsa' subay mabōtang hukuman dusa ma manusiya', suga' supaya sigam liyappasan min dusa sigam.

¹⁸ Sasuku mangandōl ma Anak Tuhan 'nsa' tawwa' hukuman Tuhan. Suga' sasuku 'nsa' mangandōl, tawwa' sigam hukuman asal sabab 'nsa' sigam bayi mangandōl ma si Isa, iya tunggal anak Tuhan. ¹⁹ Salaitu iya langnganan hukuman Tuhan: si Isa iya bayi paitu ni dunya masawahan diyōm pikilan manusiya' suga' manusiya' itu 'nsa' baya' ma kasawahan. Iya kabayaan sigam

subay kalindōman sabab laat manga hinang sigam. ²⁰ Sasuku maghinang laat bansi tōōd ma kasawahan, maka 'nsa' pasikōt ni kasawahan sabab 'nsa' baya' subay tanda' manga hinang sigam laat. ²¹ Suga' sasuku maghinang bōntōl baya' du ni kasawahan supaya tanda' in hinang sigam me' du ma panohoan Tuhan.

Si Isa maka si Yahiya

²² Puwas na hi' pahi' si Isa maka manga mulid na ni lahat Yahudiya. Taggōl-taggōl pame' na ma sigam may'an. Magpandi isab iya manga aa may'an.

²³⁻²⁴ Dahu le' min waktu kapanganjil ma si Yahiya, magpandi isab iya manga aa ma lahat Anon, iya ma kasikōtan lahat Salim, sabab heka bohe' mahi'. Heka manga aa magpahi' na peen ni iya supaya sigam piyandi uk na.

²⁵ Jari niya' manga mulid si Yahiya itu magsual maka dakayo' Yahudi pasal addat Yahudi pag-ael. ²⁶ Hangkan na sigam pahi' ni si Yahiya bo' uk sigam ma iya, "Tuwan Guru, taintōm nu baha' aa bayi sehe' nu ma dambiya' sapa' Jordan hi', iya bayi pamissala nu? Na, ian iya magpandi manga aa buttihi'. Pay'an ni iya manga aa kamemon."

²⁷ Nambung si Yahiya, uk na, "'Nsa' niya' kapatut manusiya' bang 'nsa' Tuhan iya muwanan iya. ²⁸ Kaam iyu makasaksian aku du, bayi na pama' ku in aku 'nsa' Almasi, suga' siyoho' aku parahu min iya nakapan ayi-ayi. ²⁹ Bang sawupama niya' magkawin, pangantin lalla iya taga handa. Suga' panōn na, iya nangge ma tōngōd ian pake-ke, kiyōgan asal pagka take na

pangantin lalla missala. Salaihi' kahalan na ma kami maka si Isa," uk si Yahiya. "'Nsa' niya' kulang ma kakōgan ku pagka iya ian take na. ³⁰ Si Isa iya subay pasong kabantugan na, suga' aku itu subay pakō'-kō' du kabantugan ku."

Iya paitu min sulga'

³¹ Iya paitu min sulga' langkaw asal min kamemon. Bang aa min dunya, kahalan dunya sadja iya pagbissala na sabab suku' dunya iya. Suga' iya paitu min sulga' langkaw asal min kamemon. ³² Iya pamandu' na ayi-ayi bayi tanda' na maka take na mahi' ma diyōm sulga', suga' 'nsa' niya' magkahagad ma lapal na. ³³ Lipara bang niya' aa magkahagad ma lapal na ngaho' du aa ian in kamemon bissala uk Tuhan asal bannal. ³⁴ Iya pipaitu uk Tuhan, lapal Tuhan iya pamissala na. Hangkan salaihi' sabab pamuwan uk Tuhan Nyawa na ma iya, 'nsa' tōōd niya' kulang na. ³⁵ Lasa Tuhan ma Anak na bo' pamuwan na ma iya kapatut ngantanan kamemon. ³⁶ Sasuku mangandōl ma Anak Tuhan taga kallum kakkal ni kasaumulan. Sasuku 'nsa' mangandōl maka 'nsa' me' ma Anak Tuhan, 'nsa' niya' kallum sigam kakkal suga' taptap du sigam ma mulka' Tuhan.

4

Si Isa magbissala maka danda Samariya

¹ Jari itu take uk manga Parisi pasal manga aa piyandi uk si Isa hinang mulid na. Labi heka kono' min manga aa iya tahinang mulid uk si Yahiya. ² (Suga' iya bannal na, 'nsa' si Isa baran

na iya magpandi manga aa, duwal manga mulid na.) ³ Na, pagka kitauhan uk si Isa bang ayi halling sigam hi', pakallo' iya maka manga mulid na min lahat Yahudiya bo' pabing ni lahat Jalil. ⁴ Jari subay sigam palabay min tangnga' lahat Samariya.

⁵ Mahi' peen sigam ma lahat Samariya takka sigam pahi' ni dakayo' दौरا iyōnan Sikal. Sikōt lahat itu ni tana' bayi pamuwan uk si Ya'kub ni anak na si Yusup ma masa awwal hi'. ⁶ Niya' ma tana' ian bohe' kiyali bayi pihinang uk si Ya'kub bo' ningko' si Isa ma bihing bohe' ian sabab miyale' iya ma palangnganan na. Lattu na 'llaw ma waktu hi'.

⁷⁻⁸ 'Nsa' may'an manga mulid na sabab hi' sigam ni दौरا malli kiyakan sigam. Sakali itu niya' danda Samariya pay'an nganduk bohe'. Uk si Isa ni iya, "Buwantin kono' aku bohe' inum ku."

⁹ Nambung danda, uk na, "Oy, bangsa Yahudi kau! Angay aku pangamuan nu bohe'? Bangsa Samariya aku!" Hangkan salaihi' halling danda sabab bangsa Yahudi 'nsa' baya' ngangguna kapanyapan manga aa Samariya.

¹⁰ Nambung si Isa, uk na, "Bang bayi katauhan nu bang ayi pamuwan Tuhan ma manusiya', maka bang sayi aku iya mangamu' bohe' itu ni kau, tantu du kau ngamu' bohe' ni aku. Jari painum ta du kau bohe' makakaallum."

¹¹ "Tuan," uk danda, "minningga pangalloan nu bohe' makakaallum? 'Nsa' niya' panganggayung nu maka lōm pahap pagbohean itu.

¹² Bohe' kiyali itu bayi pangamban ma kami uk

ka'mbo'-mboan tabi si Ya'kub. Sigam magtayi'-anak sampay manga hayōp sigam bayi nginum min bohe' itu. Palabi baha' kawasa nu min kawasa si Ya'kub hi'?"

¹³ Nambung si Isa, uk na, "Sasuku nginum bohe' itu, luhay du toho' kallong na pabing.

¹⁴ Suga' sasuku nginum bohe' pamainum ku, 'nsa' tōōd toho' kallong na pabing. Sabab bohe' pamainum ku iya tajari sali' tuburan bohe' nubud ma diyōm atay na, muwanan iya bohe' makakaallum saumul-umul."

¹⁵ "Tuwan," uk danda, "buwanin aku bohe' iya pama' nu itu bo' 'nsa' toho' kallong ku pabing. Bo' 'nsa' na aku subay paitu nganduk bohe'."

¹⁶ "Pahi' kau, ngallo' halla nu," uk si Isa, "bo' bohun iya paitu."

¹⁷ "'Nsa' niya' halla ku," uk sambung danda hi'.

Uk si Isa ni iya, "Bannal iya uk nu iyu, 'nsa' niya' halla nu. ¹⁸ Sabab min lima kau bayi maghalla suga' iya lalla parakayoan nu buttihi' 'nsa' halla nu. Tawwa' halling nu iyu."

¹⁹ Uk danda, "Tuwan, tasayu ku na in kau nabi.

²⁰ Ka'mbo'-mboan kami bangsa Samariya, ma itu ma bud itu iya panambahayangan sigam Tuhan. Suga' kaam manga Yahudi, uk bi subay mahi' ma Awrusalam iya panambahayangan tabi Tuhan."

²¹ Uk si Isa ni iya, "Inda', magkahagad kau ma halling ku itu. Niya' du waktu ma sosongun, bang aa nambahayang ma 'Mma' kitabi Tuhan, 'nsa' ma bud itu atawa mahi' ma Awrusalam iya panambahayangan sigam. ²² Kaam manga aa Samariya, magsambahayang kaam suga' awam kaam bang sayi iya sambahayang bi. Suga'

kami bangsa Yahudi, katauhan kami bang sayi iya sambahayang kami, sabab iya manglalapas ma manusiya' paluwas du min bangsa Yahudi. ²³ Suga' takka na waktu iya bayi pangagad, waktu panambahayang 'Mma' tabi Tuhan uk manga aa nambahayang sabannal-bannal. Siyambayahang iya uk sigam min diyōm atay sigam maka min kasabannalan. Salaihi' asal kabayaan 'Mma' tabi Tuhan subay nambahayang ma iya. ²⁴ Mismu Tuhan," uk si Isa, "nyawa asal, 'nsa' sali' manusiya' taga baran. Maka sasuku nambahayang iya subay nambahayang min diyōm atay sigam maka min kasabannalan."

²⁵ Uk danda ni si Isa, "Asal katauhan ku, ma sosongun paitu du si Almasi iya pene' uk Tuhan ngantan parinta. Pagpaitu na, patau na du kami pasal kamemon."

²⁶ Uk si Isa, "Aku na ko', iya missala itu ma kau."

²⁷ Sakali takka manga mulid si Isa pabing pahi' bo' inu-inu sigam pagka tanda' uk sigam niya' danda sehe' na magbissala. Suga' 'nsa' niya' min sigam niyaw danda ian bang ayi gawi na, atawa niyaw si Isa bang angay iya magbissala maka danda.

²⁸ Manjari itu libbahan uk danda ian kibun pagbohean na bo' iyampa iya pabayik pahi' ni kalumaan. Pagtakka na pahi' halling iya ni manga aa may'an. ²⁹ "Dayi' na kaam," uk na. "Ndaun bi aa bayi maan aku pasal kamemon bayi hinang ku. Iya itu baha' si Almasi?" ³⁰ Jari paluwas manga aa ian min दौर bo' mangngan pahi' nganda' si Isa.

³¹ Na, ma likut peen danda hi', nganjungung manga mulid si Isa bang peen iya mangan. Uk sigam, "Tuwan, mangan na kau."

³² Suga' nambung si Isa, uk na, "Niya' kiyakan ku 'nsa' katauhan bi."

³³ Hangkan manga mulid hi' magtiyaw-tiyaw di sigam, uk na, "Niya' baha' bayi mohan iya kiyakan?"

³⁴ Uk si Isa ma sigam, "Iya makalassohan aku bang tahinang ku kabayaan Tuhan iya mapaitu aku. Maka subay taubus ku manga hinang iya bayi pamahinang na ma aku. ³⁵ Niya' bissala bi, iya uk na, "Mpat bulan le' bo' iyampa waktu pag-ani'? Suga' baan ta kaam," uk si Isa, "taabut na pag-ani. 'Ndaun bi manga aa magpaitu ian. Sali' sigam ibarat buwa' huma tiguma' na, bilang na pig-ani. Hati na sakap na sigam mangandōl ma aku. ³⁶ Sasuku nipun sigam me' ma aku, hap tungbas na. Maka manga aa tipun isab, biyuwanan du sigam kallum kakkal ni kasaumulan. Hangkan sali'-sali' kiyōgan manga aa magtanōm maka aa magtipun. ³⁷ Bannal bissala ian, iya uk na, 'Saddi aa magtanōm, saddi aa mag-ani.' ³⁸ Kaam iya bayi soho' ku mag-ani buwa' minsan 'nsa' pagluugan bi. Saddi iya bayi magluug, suga' makahampit du kaam min pagluugan sigam."

³⁹ Manjari heka manga aa Samariya min दौरा Sikal magkahagad ma si Isa ma sabab bayi halling danda, iya uk na, "Biyaan aku uk na pasal kamemon bayi tahinang ku." ⁴⁰ Hangkan pagtakka manga aa Samariya pahi' ni si Isa, tikkoan iya uk sigam subay pabōtang le' ma

sigam. Jari duwam bahangi iya pahanti' na may'an.

⁴¹ Pasalta' peen si Isa may'an heka le' manga aa magkahagad ma iya ma sabab pamandu' na ma sigam. ⁴² Uk manga aa itu ma danda, "Buttihi' magkahagad na kami ma si Isa, 'nsa' ma sabab pama' nu ma kami suga' ma sabab baran kami na makake ma pamandu' na. Katauhan kami na in iya sabannal-bannal manglalappas ma manga manusiya' ma diyōm dunya itu."

Si Isa makowe' anak nakura'

⁴³ Puwas peen duwam bahangi kahanti' di si Isa ma दौरa Sikal hi', pakallo' sigam minnihi' tudju ni lahat Jalil. ⁴⁴ Niya' asal bayi pamissala si Isa, iya uk na, "Basta nabi, 'nsa' pig-addatan uk manga aa ma lahat na." ⁴⁵ Pagtakka di si Isa ni lahat Jalil pasampang ni iya manga aa may'an, sabab bayi sigam ma Awrusalam sabu ma waktu hinang Pangintōman, maka bayi tanda' uk sigam kamemon iya tahinang uk si Isa may'an.

⁴⁶ Manjari pabayik si Isa pahi' ni Kana, ma lahat Jalil. Iya na ko' hi' lahat bayi pamindahan na bohe' ni inuman anggul. Sakali itu niya' isab pasabu pahi' dakayo' nakura' min sultan. Anak na lalla hi' saki ma दौरa Kapirnaum. ⁴⁷ Pagtake nakura' itu in si Isa ma lahat Jalil na, takka bayi min lahat Yahudiya, magtuwi iya pahi' ni si Isa ngamu' iya pahi' ni Kapirnaum makowe' anak na, sabab song na magkamamatay. ⁴⁸ Uk si Isa ni iya, "'Nsa' du kaam magkahagad, duwal bang kaam makanda' manga paltandaan hinang pagkainu-inuhan aa."

⁴⁹ Uk nakura' ni iya, “‘Ndu', Tuwan, me' na kau ma aku baba 'nsa' le' matay anak ku.”

⁵⁰ “Pahi' le' kau,” uk si Isa. “Kaulian du anak nu.”

Kihagad uk nakura' halling si Isa itu bo' pakallo' iya tudju mowe'. ⁵¹ Ma labayan peen iya, tasampang iya uk manga sosohoan na bo' biyaan iya uk sigam. “Kaulian na anak nu,” uk sigam.

⁵² Tiyaw sigam uk na bang lisag pila bayi kowe' saki na bo' uk sambung sigam, “Lisag dakayo' kohap hi' bayi killoan pasu' na.” ⁵³ Jari taintōm uk 'mma' onde' ian iya na tōōd waktu bayi kapahalling si Isa ni iya, iya uk na, “Kaulian na anak nu.” Hangkan na iya sampay manga aa kamemon ma ōkōman na magkahagad na ma si Isa.

⁵⁴ Paltandaan si Isa karuwa na itu bayi tahi-nang uk na pagkainu-inuhan aa ma lahat Jalil, waktu kabayik na pahi' min lahat Yahudiya.

5

Pamauli' aa ma bihing danaw

¹ Puwas na hi' patukad di si Isa ni Awrusalam sabab niya' paghinang manga Yahudi mahi'.

² Na, niya' ma Awrusalam ian bohe' danaw, ōn na Betsata bang ma bissala Hibrani. Bohe' itu sikōt ni lawang pagsōd-luwasan दौरا, iya iyōnan Lawang Bili-bili, maka niya' lima luma'-luma' ma tōngōd ian pagsindungan aa. ³ Na, ma waktu ian hi' heka aa saki magbahakan ma manga pagsindungan ian. Niya' sigam buta, niya' pengka' maka niya' matay ugat na. [Iya iyagaran uk sigam magbukal bohe'. ⁴ Sabab na

niya' waktu niya' malaikat min Tuhan paruwai ni bohe' ian bo' magbukal na bohe' hi'. Jari sayi-sayi makarahu pahi' ni diyōm bohe' ubus peen bayi magbukal, kaulian du minsan ayi saki na.] ⁵ Jari itu niya' may'an dakayo' aa taga saki. Tallumpu' na maka walun tahun iya taggōl saki na. ⁶ Tanda' iya uk si Isa palege may'an, maka katauhan na taggōl asal kasaki aa ian. Jari tiyaw si Isa ma iya, uk na, “Baya' kau kaulian baha?”

⁷ Nambung aa sakihan, uk na, “Aho', Tuwan, suga' 'nsa' niya' mohat aku pahi' ni diyōm danaw itu bang pabukal bohe' na. Maka sabu peen aku paelod pahi', niya' parahu min aku.”

⁸ Uk si Isa ni iya, “Papunduk kau, bohun palegehan nu bo' kau magtuwi mangngan.”

⁹ Saruun-duun du kaulian aa ian, magtuwi iya mangngan mo palegehan na.

Na, 'llaw ian 'llaw Sabtu', iya 'llaw bangsa Yahudi paghali sigam ni Tuhan. ¹⁰ Hangkan na, pag'nda' manga nakura' Yahudi ma aa kaulian saki na itu mo palegehan na, uk sigam, “Oy, 'llaw paghali ko' itu! Talanggal nu sara' tabi pagka bohat nu palegehan nu.”

¹¹ Nambung iya ma sigam, uk na, “Iya aa bayi makowe' aku, bayi noho' aku mo palegehan ku, maka soho' na aku mangngan.”

¹² “Sayi aa bayi noho' kau?” uk sigam.

¹³ Suga' 'nsa' katauhan na bang sayi sabab heka tōōd manga aa bayi ma hi' ma tōngōd bohe' danaw, maka si Isa bayi pakallo' magtuwi.

¹⁴ Puwas na hi' tatawwa' aa itu uk si Isa, ma diyōm langgal pagkulbanan. Uk si Isa ni iya, “Ndaun ba, kowe' na saki nu, hangkan kau

subay ngalabba na min manga dusa nu. Kalu niya' patakka ni kau kōsōg gam peen laat na.”

¹⁵ Manjari pakallo' aa ian minnihi' bo' pahi' maan manga nakura' Yahudi in si Isa bayi makowe' iya. ¹⁶ Hangkan na si Isa liyaat uk manga nakura' Yahudi, sabab kaulian uk na saki aa salta' ma 'llaw paghali. ¹⁷ Nambung si Isa ma manga nakura', uk na, “'Mma' ku Tuhan maghinang na peen sampay buttihi', maka damikkiyan na aku subay maghinang isab.”

¹⁸ Iya na hi' poon na hangkan manga Yahudi ian luba' na manuyu' gam peen mapatay iya. 'Nsa' ma sabab kalanggal na ma sara' pasal 'llaw paghali, suga' ma sabab uk na isab pasal Tuhan in iya 'Mma' na tōōd, hati na masali' iya di na ni Tuhan.

Iya kapatut Anak Tuhan

¹⁹ Manjari siyambungan uk si Isa manga nakura' ian, uk na, “Bannal iya pama' ku ma kaam, 'nsa' niya' tahinang ku bang min baranbaran ku. Suga' ayi-ayi tanda' ku hinang uk 'Mma' ku, iya na ian sadja hinang ku. Kamemon hinang uk 'Mma', iya du isab hinang uk Anak. ²⁰ Sabab na kilasahan asal aku uk 'Mma' ku, maka pamatau na isab ma aku kamemon iya hinang na. Ma sosongun isab pahinang na le' ma aku manga hinang labi barakat min manga hinang bayi tahinang ku dahu, bo' inu-inu du kaam kamemon. ²¹ 'Mma' ku Tuhan iya makallum manga aa magpatayan. Damikkiyan na aku itu, Anak Tuhan, pakallum ku du isab sayi-sayi kabayaan ku. ²² Maka 'nsa' 'Mma' ku iya

ngahukum manga manusiya', suga' pamuwan na na ma aku kapatut pangahukum ku tōōd manga manusiya' kamemon, ²³ bo' supaya aku pimehe uk aa kamemon, sali' pamehe sigam ma Tuhan. Sayi-sayi 'nsa' magpamehe ma aku, Anak Tuhan, 'nsa' isab magpamehe na 'Mma' ku iya bayi mapaitu aku.

²⁴ “Bannal iya pama' ku itu ma kaam, sasuku makake ma manga pamissala ku maka magkahagad isab ma bayi mapaitu aku, kakkal du kallum na sampay ni kasaumulan. 'Nsa' iya tawwa' hukuman Tuhan ma sabab dusa na, suga' puwas iya min mulka' bo' 'llum iya saumul-umul. ²⁵ Bannal iya pama' ku itu ma kaam,” uk si Isa, “taabut na waktu bayi pangagad. Jari aa kamemon iya 'nsa' le' magkahagad, iya sali' dalil aa magpatayan, kake du sigam ma suwara Anak Tuhan bo' sasuku sigam makake 'llum du. ²⁶ 'Mma' ku iya poonan kallum. Maka aku itu poon kallum isab sali' 'Mma' ku du, ma sabab kapatut iya pamuwan na ma aku. ²⁷ Pamuwana na isab ma aku kapatut ngahukum manga manusiya' sabab Anak Manusiya' asal aku. ²⁸ Daa kainu-inuhin bi halling ku itu,” uk si Isa. “Niya' waktu ma sosongun, manga aa magpatayan kamemon kake du ma suwara ku. ²⁹ Pagtake sigam paluwas du sigam min diyōm kakubulan sigam. Manga aa bayi maghinang hap paluwas du bo' 'llum saumul-umul. Maka manga aa bayi maghinang laat paluwas du bo' tawwa' hukuman Tuhan ma sabab dusa sigam.”

Manga saksi' pasal si Isa

³⁰ Missala le' si Isa, uk na, “Nsa' niya' tahinang ku bang min baran-baran ku sadja. Ngahukum sadja aku sali' bayi pima' ma aku uk Tuhan, hangkan bōntōl hukuman ku. Sabab 'nsa' kabayaan ku iya tuyuan ku hinang, suga' kabayaan Tuhan iya bayi mapaitu aku. ³¹ Bang aku sadja naksian di ku, 'nsa' du aku hiyalap. ³² Suga' niya' saddi naksian aku, maka katauhan ku du in panaksi' na ma aku bannal sadja.” ³³ Uk si Isa le', “Kaam iyu, bayi soho' bi manga aa bi pahi' ni si Yahiya tiyaw iya, maka bannal bayi pama' na ma pasal ku. ³⁴ Suga' 'nsa' saksi' min manusiya' iya pasangdōlan ku. Iya hangkan sabbut ku si Yahiya ian bo' supaya taintōm bi bo' kaam liyappasan min hukuman dusa. ³⁵ Si Yahiya itu sali' dalil palitaan keyat muwan kasawahan ma pikilan manusiya', maka kaam iyu bayi kaamuhan dayi'-dayi' du ma sawa na, hati na kaamuhan kaam ma pamandu' na. ³⁶ Suga' niya' saksi' ma aku labi le' kōsōg min panaksi' si Yahiya, hati na manga hinang ku iya bayi pamahinang ma aku uk 'Mma' ku Tuhan. Manga hinang ku itu naksian aku in aku bannal bayi pipaitu uk 'Mma' ku Tuhan. ³⁷ Maka 'Mma' ku, iya bayi mapaitu aku, naksi' isab ma pasal ku. Suga' kaam iyu, 'nsa' kaam bayi makake suwara na maka 'nsa' kaam bayi makanda' bayihu' na. ³⁸ 'Nsa' isab bayi pahōp bi lapal na ni diyōm atay bi sabab 'nsa' kaam magkahagad ma aku, iya pipaitu uk na ni dunya. ³⁹ Tuyu' kaam bidda' ngadji' kitab sabab pangannal bi in kaam kaniyaan du kallum kakkal ni kasaumulan basta

kaam ngadji'. Suga' kitab itu, aku du bissala peen ma diyōm na. ⁴⁰ Lipara kaam iyu 'nsa' baya' paitu ni aku supaya kaam kaniyaan kallum kakkal."

⁴¹ Missala le' si Isa ni manga nakura' Yahudi, uk na, "'Nsa' sanglit min manusiya' iya tuyu' ku. ⁴² Suga' katauhan ku bang ayi ma diyōm atay bi maka katauhan ku 'nsa' niya' lasa bi ni Tuhan. ⁴³ Minsan aku paitu maka kapatut ku deyo' bayi min 'Mma' ku, 'nsa' du aku tayima' bi. Suga' bang niya' aa saddi paitu mapatut di na, tayima' bi du iya. ⁴⁴ Salaingga uk bi magkahagad ma aku? Sabab baya' kaam siyanglitan uk pagkahi bi manusiya'. Iya 'nsa' tuyu' bi sanglit min Tuhan dakayo'-kayo'. ⁴⁵ Daa pikilun bi in aku iya nuntutan kaam ni 'Mma' ku ma 'llaw hukuman. Iya manuntutan kaam si Musa, iya bayi malatunan kaam sara' iya pangahōwatan bi. ⁴⁶ Bang kaam bayi magkahagad sabannal-bannal ma si Musa, iya du aku kahagad bi du isab, sabab aku iya pigsulat uk na ma diyōm kitab. ⁴⁷ Suga' salaingga pagkahagad bi ma bissala ku, pagka 'nsa' kahagad bi bayi tasulat si Musa?"

6

Pamakan si Isa ma manga aa limangibu heka na
(*Matiyu 14.13-21; Markus 6.30-44; Lukas 9.10-17*)

¹ (v 1, 4) Dakayo' 'llaw, sikōt peen ni waktu paghinang manga Yahudi ma hinang Pang-intōman, pahi' si Isa ni dambiya' danaw Jalil, iya

iyōnan isab danaw Tibiri. ² Heka tōōd manga aa bayi paturul ni iya sabab bayi tanda' uk sigam hinang na kawasahan makowe' ma manga aa taga saki. ³ Manjari patukad si Isa maka manga mulid na ni bud bo' ningko' sigam mahi'. ⁴ (-) ⁵ Nganda'-nganda' peen si Isa, heka tōōd manga aa tanda' na patudju pay'an ni iya, hangkan tiyaw na si Pilip dakayo' mulid na. Uk na, "Maingga pamallihan ta kiyakan pamakan ta baanan aa itu?" ⁶ Salaihi' paniyaw si Isa panulay na ma si Pilip. Bang si Isa baran na, katauhan na asal bang ayi song hinang na.

⁷ Nambung si Pilip, uk na, "Minsan gadji aa mag-usaha ma diyōm walum bulan 'nsa' du makaballihan tinapay sarang pamakan manga aa itu, minsan datti' sadja pararangan."

⁸ Manjari halling le' dakayo' mulid si Isa saddi, si Andariyas danakan si Simun Petros. ⁹ Uk na ni si Isa, "Tiya' ma itu dakayo' onde'-onde' lalla, niya' lima tinapay na maka duwa daying na. Suga' pamagay ta bang itu sadja pamakan ma baanan aa itu?"

¹⁰ Manjari uk si Isa ma manga mulid na, "Sohoun bi manga aa ningko'." Niya' may'an kaparangan loha bo' magtingkoan sigam kamemon. Niya' sigam limangibu aa bang lalla sadja itung, saddi danda maka onde'-onde'. ¹¹ Killo' uk si Isa tinapay onde' hi'. Iyamuan uk na pagsukul ni Tuhan bo' iyampa pagbahagian na ma manga aa magtingkoan ian. Damikkiyan na daying, bayi pagbahagian na sigam pila-pila kabayaan sigam. ¹² Lasso peen sigam kamemon, halling si Isa ni manga mulid na, uk na, "Tipunun

bi kapin na iyu bo' 'nsa' lōpas.” ¹³ Sakali tipun uk sigam kapin tinapay ian kamemon. Lima du tinapay bayi kiyakan uk manga aa ian, jari sangpu' na ka duwa ambung pinnoan uk sigam.

¹⁴ Pag'nda' manga aa may'an ma paltandaan iya tahinang uk si Isa ian, uk sigam, “Bannal ko' itu, iya na itu nabi asal agaran tabi paitu ni dunya.” ¹⁵ Kitauhan uk si Isa in manga aa ian song na naggaw iya bahasa iya liyōgōs mag-sultan ma sigam, hangkan iya pakallo' magtuwi minnihi' bo' patukad iya didihan na ni bud.

*Si Isa mangngan min kuwit tahik
(Matiyu 14.22-23; Markus 6.45-52)*

¹⁶ Mangalib peen lahat, palud manga mulid si Isa ni bihing danaw. ¹⁷ Pasakat sigam ni bayanan bo' pauntas ni dambiya' danaw, tudju ni दौर Kafirnaum. Sangōm na, suga' 'nsa' le' si Isa bayi makaabut ni sigam. ¹⁸ Kōsōg na baliyu maka nganggoyak na tahik. ¹⁹ Makabusay peen sigam manga lima atawa 'nnōm batu lawak na, tanda' uk sigam si Isa mangngan min kuwit tahik pasikōt na tudju ni bayanan sigam. Jari tiyāw sigam tōōd. ²⁰ Suga' halling si Isa ni sigam, uk na, “Daa kaam tiyāw. Aku ko' itu.” ²¹ Minnihi' sigam baya' masakat iya ni bayanan hi'. Pagsakat peen, magtuwi sakadjap sadja sigam takka ni patudjuhan sigam.

Si Isa peha uk manga aa

²² Pag 'llaw dakayo', baanan aa bayi ngagad ma dambiya' danaw hi', tasayu na uk sigam dakayo' du bayanan bayi may'an. Kitauhan asal uk sigam in si Isa 'nsa' bayi pasakat pahi' me'

ma manga mulid na. Duwal manga mulid sadja bayi pauntas parambiya'. ²³ Jari itu niya' manga bayanan saddi bayi min दौरा Tibiri parunggu' ni kasikōtan bayi pagkakanan sigam tinapay, ubus peen si Panghu' Isa bayi ngamu' pagsukulan ni Tuhan. ²⁴ Na, pag'nda' manga aa itu in si Isa maka manga mulid na 'nsa' na may'an, pasakat sigam ni manga bayanan ian bo' numpang tudju ni Kapirnaum meha si Isa.

Si Isa dalil kiyakan makakaallum

²⁵ Tatawwa' peen si Isa uk sigam ma dambiya' danaw, uk sigam ni iya, “Tuwan Guru, umay kapaitu nu?”

²⁶ Uk sambung si Isa, “Bannal iya pama' ku itu ma kaam, iya hangkan aku peha bi sabab lasso kaam uk tinapay, suga' 'nsa' tahati bi paltandaan makainu-inu, iya bayi tahinang ku ian ma panganda' bi. ²⁷ Daa pagtuyuin bi kiyakan magkaat. Iya pagtuyuan bi subay kiyakan 'nsa' magkaat, iya makallum saumul-umul. Aku, Anak Manusiya', iya muwanan kaam kiyakan itu sabab niya' kapatut pamuwan ma aku uk 'Mma' ku Tuhan, tanda' in aku makasulut atay na.”

²⁸ Manjari tiyaw manga aa ian ni si Isa, uk sigam, “Na, ayi na peen subay hinang kami bo' tabe' kami kabayaan Tuhan?”

²⁹ Nambung si Isa, uk na, “Iya na itu kabayaan Tuhan subay hinang bi: kaam iyu subay mangandōl ma aku, iya pipaitu uk na.”

³⁰⁻³¹ Uk sigam ni si Isa, “Paltandaan ayi pandaan nu kami supaya kami magkahagad ma kau? Manga ka'mbo'-mboan tabi ma masa awwal hi'

bayi mangan manna mahi' ma lahat 'nsa' agōn kalluman ayi-ayi. Tasulat ko' ian ma diyōm kitab, iya uk na, 'Bayi sigam buwanan na kiyakan min sulga'. Na, kau," uk sigam ni si Isa, "hinang ayi tahinang nu?"

³² Uk si Isa ni sigam, "Bannal iya pama' ku itu ma kaam, manna ian, iya kiyakan bayi pamuwan uk si Musa, 'nsa' ihi' di kiyakan min diyōm sulga'. 'Mma' ku, Tuhan, iya muwanan kaam di kiyakan min sulga'. ³³ Sabab kiyakan iya pamuwan uk Tuhan itu, iya na aa paitu bayi min sulga', iya muwan kallum ma manusiya'."

³⁴ Manjari ngamu' manga aa ian ni si Isa, uk sigam, "Tuwan, sataggōl kami 'llum buwanin kami kiyakan iya pagbissala nu iyu."

³⁵ Uk si Isa, "Aku na ko' kiyakan makallum. Sasuku me' ma aku 'nsa' du iya giyōtas pabing. Maka sasuku mangandōl ma aku 'nsa' du toho' kalong na pabing. ³⁶ Bayi na kaam baan ku, minsan aku tanda' bi 'nsa' du kaam magkahagad. ³⁷ Kamemon iya pamasuku' aku uk 'Mma' ku me' du ma aku, maka sasuku me' ma aku 'nsa' du sulak ku. ³⁸ Sabab na iya hangkan aku paitu min sulga' 'nsa' subay ngahinang kabayaan baran ku, suga' kabayaan Tuhan iya bayi mapaitu aku. ³⁹ Iya kabayaan Tuhan subay 'nsa' niya' lungay ku manga aa bayi pamasuku' na ma aku. Gam peen pakallum ku sigam kamemon ma 'llaw katapusan. ⁴⁰ Sabab na iya kabayaan 'Mma' ku Tuhan ma aa kamemon, sasuku nganda' aku Anak na sampay magkahagad ma aku, subay sigam kaniyaan kallum kakkal ni kasaumulan. Pakallum ku isab sigam ma 'llaw katapusan."

⁴¹ Sakali itu magdugal manga nakura' ian ma pasal halling si Isa hi', iya uk na, "Aku itu kiyakan min sulga'." ⁴² Uk sigam, "Bang kita 'nsa' lupa, aa itu si Isa anak si Yusup! Asal katauhan ta du ina'-mma' na. Jari angay iya halling salaihi', in iya min sulga'?"

⁴³ Nambung si Isa ma sigam. "Parōhōng kaam magdugal," uk na. ⁴⁴ "'Nsa' niya' makapame' ma aku, duwal bang sigam kabuwanan baya' uk 'Mma' ku iya bayi mapaitu aku. Bo' sasuku me' ma aku pakallum ku du ma 'llaw katapusan. ⁴⁵ Niya' tasulat ma diyōm kitab kanabi-nabihan salaitu, uk na, 'Piyanduan du sigam kamemon uk Tuhan.' Sayi-sayi," uk si Isa, "pake ma pamandu' 'Mma' ku sampay ningōd, me' du ma aku. ⁴⁶ 'Nsa' isab uk ku niya' manusiya' bayi makanda' 'Mma' ku Tuhan. 'Nsa' niya' bayi makanda' Tuhan, duwal aku iya paitu min Tuhan. ⁴⁷ Bannal iya pama' ku itu ma kaam, sasuku magkahagad ma aku niya' kallum na kakkal ni kasaumul-an. ⁴⁸ Aku iya kiyakan makallum," uk si Isa. ⁴⁹ "Manga ka'mbo'-mboan bi bayi makakakan manna ma lahat 'nsa' agōn kalluman ayi-ayi ian, suga' hi' na sigam magpatayan. ⁵⁰ Suga' in kiyakan min sulga' itu saddi asal. Bang niya' aa mangan iya, 'nsa' du iya magkamatay. ⁵¹ Aku na kiyakan min sulga', aku na kiyakan makallum. Bang niya' mangan kiyakan itu, 'llum du iya sampay ni kasaumulan. Iya kiyakan pamakan ku manusiya' iya na isi ku. Iya na baran ku paglilla' ku supaya 'llum manga manusiya' kamemon sampay ni kasaumulan," uk si Isa.

⁵² Sakali maglugat manga nakura' Yahudi ma sabab pagbissala si Isa ian. Uk sigam, “Aa itu, salaingga kapamuwan na isi na pamakan ma kitabi?”

⁵³ Uk si Isa ni sigam, “Bannal iya pama' ku itu ma kaam, bang 'nsa' kakan bi isi Anak Manusiya' maka bang 'nsa' inum bi laha' na, 'nsa' niya' kallum bi bannal. ⁵⁴ Suga' sasuku mangan isi ku maka nginum laha' ku, kakkal du kallum na sampay ni kasaumulan. Maka pakallum ku iya bang taabut 'llaw katapusan, ⁵⁵ sabab isi ku itu asal kiyakan bannal, maka laha' ku itu inuman bannal. ⁵⁶ Sasuku mangan isi ku maka nginum laha' ku nōtōg ma aku, maka aku isab nōtōg ma iya. ⁵⁷ Bayi aku pipaitu uk 'Mma' ku iya asal 'llum, maka 'llum isab aku ma sabab na. Damikkiyan na aa mangan isi ku, 'llum du isab ma sabab ku. ⁵⁸ Iya na ko' itu kiyakan paitu min sulga',” uk si Isa. “Kiyakan itu 'nsa' sali' bayi takakan uk ka'mbo'-mboan bi ma masa awwal hi', sabab minsan ihi' bayi takakan uk sigam bayi du magpatayan. Suga' kiyakan min sulga' itu, sasuku mangan iya 'llum du sampay ni kasaumulan.”

⁵⁹ Bissala itu uk si Isa waktu kapamandu' na ma diyōm langgal mahi' ma Kapirnaum.

Manga lapal bissala makakaallum saumul-umul

⁶⁰ Heka manga bean si Isa bayi makake pamandu' na itu bo' uk sigam, “Hunit kalandu' pamandu' itu. 'Nsa' niya' makasandal pake iya.”

⁶¹ 'Nsa' niya' bayi maan si Isa suga' katauhan na asal in pamandu' na ian hi' pighalling-halling

uk sigam. Hangkan uk na ni sigam, “Laat baha' atay bi sabab pamandu' ku ian? ⁶² Na, salaingga baha' bang tanda' bi aku, Anak Manusiya', pabing ni lahat bayi kamahian ku? ⁶³ Baan ta kaam,” uk si Isa, “Nyawa Tuhan iya makallum kitabi. Minsan painay kōsōg manusiya', 'nsa' niya' pus na bang takdil ni pamakallum. Iya bayi pamandu' ku ma kaam makallum sabab luwas ko' ian min Nyawa Tuhan. ⁶⁴ Suga' niya' ma kaam 'nsa' magkahagad ma aku.” Salaihi' halling si Isa sabab katauhan na asal sataggōl min katagna' bang sayi 'nsa' magkahagad ma iya, maka bang sayi song nukbalan iya ni manga banta na. ⁶⁵ Halling le' si Isa, uk na, “Iya ko' itu sababan na hangkan uk ku ma kaam, 'nsa' niya' me' ma aku bang 'nsa' 'Mma' ku Tuhan iya muwanan iya baya'.”

⁶⁶ Pagka salaihi' halling si Isa, heka manga mulid na pakallo' min iya maka 'nsa' na me' ma iya. ⁶⁷ Hangkan si Isa niyaw ni manga mulid na sangpu' ka duwa. “Na, kaam,” uk na, “baya' kaam pakallo' isab?”

⁶⁸ Nambung si Simun Petros, uk na, “Tuwan, sayi pamean kami bang 'nsa' kau? Sabab kau du maluwas lapal bissala iya muwan kallum kakkal ni kasaumulan. ⁶⁹ Magkahagad na kami ma kau, maka katauhan kami in kau dakayo'-kayo' Sutsi iya paitu asal min Tuhan.”

⁷⁰ Uk si Isa ni sigam, “Bayi kaam pene' ku sangpu' kaam maka duwa, suga' niya' dangan min kaam iyu siyōd uk sayitan.” ⁷¹ Iya pigbissala ian uk si Isa si Judas anak si Simun Iskariyut.

Sabab si Judas itu, minsan iya dakayo' mulid si Isa min mulid na sangpu' ka duwa, tukbalan na du si Isa ni manga banta.

7

Si Isa maka manga danakan na lalla

¹ Puwas na hi' maglangngan si Isa ma diyōm lahat Jalil sadja. 'Nsa' iya baya' pahi' ni lahat Yahudiya sabab manga nakura' Yahudi mahi' baya' mapatay iya. ² Manjari sikōt na paghinang bangsa Yahudi, waktu paghanti' sigam ma diyōm manga bawung-bawung. ³ Hangkan na halling ni si Isa manga danakan na lalla. Uk sigam, “Hap bang kau pakallo' minnit. Subay kau pahi' ni lahat Yahudiya supaya tanda' uk manga mulid nu bang ayi hinang nu. ⁴ Sabab na bang aa baya' bantug, 'nsa' subay limbungan na manga hinang na. Pagka kau iyu maghinang manga hinang makainu-inu itu, subay kau magpatau ni aa mahadjana' kamemon.” ⁵ Minsan manga danakan na itu 'nsa' ngahalap ma iya.

⁶ Nambung si Isa ma sigam, uk na, “'Nsa' le' taabut waktu kapanda' ku. Suga' bang kaam, minsan ayi waktu makajari sadja, ⁷ sabab kaam iyu 'nsa' tawwa' kibansihan uk manga aa ma dunya itu, iya 'nsa' ngisbat Tuhan. Suga' aku, kibansihan aku uk sigam sabab halling ku na peen in manga hinang sigam laat sadja. ⁸ Pahi' kaam ni Awrusalam ni paghinangan,” uk si Isa ni manga danakan na. “Aku itu 'nsa' le' pahi' ni paghinangan sabab 'nsa' le' waktu ku.” ⁹ Ubus

peen bayi halling na itu, may'an le' iya ma lahat Jalil.

Pahi' si Isa ni paghinangan manga Yahudi

¹⁰ Makalikut peen manga danakan na pahi' ni paghinangan, 'nsa' du taggōl mangngan isab si Isa pahi' suga' 'nsa' iya parōngan ma kahekahan aa ian hangkan 'nsa' niya' kitauhan kapahi' na. ¹¹ Pigpeha iya uk manga nakura' Yahudi mahi' ma paghinangan. Magtiyaw sigam bang maingga na iya.

¹² Heka manga aa ma diyōm katipunan ian maghigung-higung ma pasalan si Isa. Uk kasehean, "Aa hap si Isa." Uk isab kasehean, "'Nsa', sabab diyupang uk na manga aa." ¹³ Suga' 'nsa' niya' makatawakkal missala ma kahekahan ma pasal na sabab taw sigam ma manga nakura' sigam.

¹⁴ Song peen tōnga' paghinang, pahi' si Isa ni langgal pagkulbanan bo' nagna' iya mandu'. ¹⁵ Inu-inu manga nakura' Yahudi ma pamandu' na. Uk sigam, "Aa itu 'nsa' bayi makapagguru. Minningga baha' pangalloan na pangatau na?"

¹⁶ Nambung si Isa ma sigam, uk na, "Pamandu' ku itu 'nsa' min pangatau ku, suga' min Tuhan iya mapaitu aku. ¹⁷ Bang niya' aa baya' ngahinang kabayaan Tuhan, katauhan na du pamandu' ku itu bang min Tuhan atawa min paghōna'-hōna' ku sadja. ¹⁸ Bang aa ganta' missala min hōna'-hōna' na sadja, iya tuyu' na kabantugan ma baran na. Suga' bang tuyu' na kabantugan ma bayi manoho' iya, na, aa ian bōntōl asal maka 'nsa' ngakkal." ¹⁹ Halling le'

si Isa ni manga nakura' ian, uk na, “Bayi kaam kabuwanan sara' uk si Musa, baha'? Suga' 'nsa' niya' min kaam minsan dakayo' mōgbōgan sara' hi'. Angay kaam baya' mapatay aku?”

²⁰ Nambung kahekahan aa, uk sigam, “Kau iyu siyōd uk sayitan! Sayi baya' mapatay kau?”

²¹ Uk sambung si Isa, “Min tadda du aku bayi ngahinang hinang makainu-inu pasalta' ma 'llaw Sabtu', 'llaw paghali, bo' kainu-inuhan bi kamemon. ²² Bayi kaam siyoho' uk si Musa subay mag-islam manga anak bi lalla. (Bo' 'nsa' min si Musa aturan itu suga' min ka'mbo'-mboan bi tagna'.) Manjari bang taabut 'llaw pag-islam anak bi lalla, minsan magsalta' maka 'llaw paghali pig-islam du uk bi. ²³ Kaam iyu, minsan ma 'llaw paghali, mag-islam du kaam manga anak bi supaya 'nsa' talanggal bi sara' si Musa. Na, angay kaam hangkan ngandugal ma aku pagka pakowe' ku saki aa ma 'llaw paghali isab? ²⁴ Daa kaam magtuwi magpikil in aku aa laat ma sawukat 'nsa' kaam kaamuhan hinang ku. Gam peen pabōntōlan bi pamikil bi.”

Iya itu baha' si Almasi?

²⁵ Manjari niya' manga aa Awrusalam mag-bissala, uk sigam, “Iya na itu baha' aa peha uk manga nakura' piyatay? ²⁶ 'Ndaun bi,” uk sigam. “Tiya' iya missala ma kahekahan suga' 'nsa' iya siyagga' uk manga nakura'. Katauhan sigam marayi', in iya bannal si Almasi? ²⁷ Suga' bang si Almasi takka paitu, 'nsa' du kitauhan bang minningga iya. Parahal aa itu, katauhan tabi kamemon bang minningga.”

²⁸ Mandu' peen si Isa ma diyōm langgal pagkul-banan, pitanōg suwara na, uk na, “Bannal kaam? Katauhan bi aku baha'? Katauhan bi baha' bang minningga aku? 'Nsa' aku bayi paitu min kabayaan ku sadja. Siyoho' aku paitu uk Tuhan, iya 'nsa' magputing. 'Nsa' iya katauhan bi, ²⁹ suga' aku,” uk si Isa, “tau du aku ma iya sabab minnihi' asal aku, maka iya iya bayi noho' aku paitu.”

³⁰ Manjari nulay sigam naggaw iya, suga' 'nsa' niya' minsan makaantanan iya sabab 'nsa' le' taabut waktu pamapatay iya. ³¹ Lipara heka aa may'an magkahagad ma si Isa. Uk sigam, “Iya na itu Almasi sabab 'nsa' niya' makahinang hinang kawasahan palabi le' heka na min manga hinang si Isa itu.”

Manga jaga siyoho' naggaw si Isa

³² Manjari take uk manga Parisi bang ayi pighigung-higung uk kahekahan aa ian ma pasal si Isa, hangkan sigam maka manga imam nakura' noho' manga jaga langgal pahi' naggaw iya. ³³ Missala si Isa ni manga aa magtipunan ian, uk na, “'Nsa' na aku taggōl ma itu ma kaam. Song na aku mowe' pahi' ni bayi noho' aku paitu. ³⁴ Peha bi du aku, suga' 'nsa' aku tatawwa' bi sabab 'nsa' kaam makaturul ni papahian ku ian.”

³⁵ Manjari magbissala manga nakura' Yahudi, uk sigam, “Paingga baha' aa itu hangkan iya 'nsa' tatawwa' tabi? Pahi' iya baha' ni kalahatan Girik, iya paglahatan bangsa tabi kasehean? Pahi' iya baha' manduan manga bangsa Girik? ³⁶ Uk na in kitabi meha iya, suga' 'nsa' kono' iya

tatawwa' tabi. Maka 'nsa' kita makaturul kono' ni papahian na. Ayi hati na baha' iya uk na hi'?"

Pasal bohe' makallum

³⁷ Manjari taabut peen 'llaw umbul satu ma paghinang ian, iya 'llaw katangbusan na, nangge si Isa missala. Pitanōg laa suwara na, uk na, "Sasuku kaam toho' kallong bi, paitu kaam ni aku bo' kaam painum ku. ³⁸ Sasuku magkahagad ma aku, 'niya' paluwas min diyōm atay na sali' dalil bohe' patubud, bohe' makallum', sali' tasulat ian ma diyōm kitab." ³⁹ Iya bohe' patubud pigbissala uk si Isa itu, hati na Nyawa Tuhan iya song pamuwan ma manga aa magkahagad ma iya. Suga' ma waktu ian hi' in Nyawa Tuhan 'nsa' le' bayi tapamuwan sabab 'nsa' le' taabut waktu pamehe si Isa uk Tuhan.

Magsaddi pamikil manga aa

⁴⁰ Makake peen manga aa ma bissala si Isa itu, uk sigam kasehean, "Bannal ko' itu, iya na itu nabi asal agaran kitabi."

⁴¹ Uk kasehean, "Si Almasi iya."

Suga' saddi halling kasehean. Uk sigam, "'Nsa' Almasi, sabab Almasi 'nsa' min lahat Jalil. ⁴² Uk kitab in Almasi subay panubu' si Sultan Daud, maka subay iyanak ma kalumaan Betlehem sabab iya na lahat si Sultan Daud." ⁴³ Jari magsaddi pamikil manga aa ma pasalan si Isa. ⁴⁴ Niya' sigam baya' naggaw si Isa, suga' 'nsa' niya' minsan makaantan ma iya.

Manga nakura' Yahudi 'nsa' magkahagad

⁴⁵ Sakali itu pabing na manga jaga bayi siyoho' naggaw si Isa. Tiyaw sigam uk manga Parisi maka manga imam nakura', uk na, "Angay iya 'nsa' tabo bi paitu?"

⁴⁶ Nambung manga jaga hi', uk sigam, "'Nsa' tōōd niya' aa bayi magpamandu' sali' pamandu' aa ian."

⁴⁷ Uk manga Parisi, "Iya du kaam baha' tarupang uk na? ⁴⁸ Niya' baha' ma kami nakura' atawa Parisi magkahagad ma iya? Tantu 'nsa', minsan dakayo'. ⁴⁹ Iya sadja magkahagad manga aa mahadjana' itu, aa awam ma pasal sara' si Musa. Hangkan na sigam tawwa' mulka' Tuhan!"

⁵⁰ Dakayo' Parisi ian si Nikudimus, iya bayi pahi' ni si Isa magbissala maka iya ma waktu sangōm hi'. Uk si Nikudimus itu ni kasehean na, ⁵¹ "Bang ma sara' tabi 'nsa' kita manjari mabōtangan hukuman ma aa bang 'nsa' bayi pigbissala dahu, supaya kitauhan bang ayi bayi hinang na."

⁵² Nambung sigam, uk na, "Oy! Kau isab min Jalil baha'? Nganda' kau ma diyōm kitab. 'Nsa' niya' nabi paluwas min lahat Jalil."

[⁵³ Manjari manga aa ian magpowean kamemon.

8

Pasal danda taabut maghinang laot

¹ Suga' si Isa iya patukad pahi' ni Bud Kayu Jaitun. ² Pagdayi' 'llaw peen, pahi' iya pabing ni langgal pagkulbanan. Magpatipun ni iya manga aa heka bo' ningko' iya manduan sigam.

³ Manjari niya' dakayo' danda biyo ni iya uk manga guru ma sara' agama maka uk manga Parisi. Danda itu bayi taabut magjina. Pitampal iya ma kahekahan aa ian kamemon. ⁴ Uk manga Parisi ni si Isa, "Tuwan guru, danda itu bayi taabut magjina. ⁵ Na, bang ma sara' bayi imbanan kitabi uk si Musa, iya hukuman ma danda salaitu subay biyantung maka batu piyatay. Na, bang ma kau, ayi uk nu?" ⁶ Salaihi' pamissala sigam panulay sigam ma si Isa, kalu niya' sā' ma panambung na jari niya' sababan panuntut sigam ma iya. Suga' patondok sadja si Isa nulat ma kuwit tana' maka tong tudlu' na.

⁷ Na sabu peen iya tiyaw uk sigam, patongas iya bo' uk na ni sigam, "Sayi-sayi kaam 'nsa' taga dusa, wajib iya parahu mantung danda itu maka batu." ⁸ Jari patondok iya pabing nulat isab ma kuwit tana'. ⁹ Pagtake peen uk sigam halling si Isa itu, magtuwi sigam pakallo' kamemon dangan maka dangan, tiyagnaan min maas sampay ni kasehean. Hangkan du si Isa tamban may'an, maka danda masi ma bayi pananggehan na. ¹⁰ Pagtongas si Isa pabing, uk na ni danda, "Maingga na sigam, Inda'? 'Nsa' niya' mabōtangan kau hukuman?"

¹¹ "'Nsa' niya', Tuwan," uk sambung danda.

"Na," uk si Isa, "minsan aku, 'nsa' du aku mabōtangan kau hukuman piyatay. Mowe' na kau pahi' suga' daa kau ngandusa pabing."]

Si Isa iya muwan sawa ma diyōm pikilan manusiya'

¹² Puwas na hi' missala si Isa ma manga Parisi pabing, uk na, "Aku itu sawa pamasawa diyōm pikilan manusiya'. Sasuku me' ma aku, 'nsa' tōōd mangngan ma diyōm kalindōman sabab niya' ma diyōm pikilan na sawa iya makallum manusiya'."

¹³ Uk manga Parisi ni si Isa, "Kau iyu naksian di nu na. 'Nsa' tahagad saksi' nu bang kau sadja naksian di nu."

¹⁴ Nambung si Isa, uk na, "Minsan aku naksian di ku, mattan asal panaksi' ku sabab katauhan ku du bang minningga aku, maka bang paingga papihian ku. Suga' kaam iyu, 'nsa' katauhan bi bang minningga aku atawa bang paingga aku. ¹⁵ Kaam iyu bang niya' hukum bi, aturan manusiya' iya pamean bi. Aku itu 'nsa' ngahukum aa. ¹⁶ Suga' bang aku sawupama ngahukum, bōntōl du hukuman ku sabab 'nsa' aku didi ku iya ngahukum. Duwangan kami ngahukum sabab bine' aku uk 'Mma' ku, iya bayi mapaitu aku. ¹⁷ Tasulat ma diyōm sara' bi," uk si Isa, "bang duwangan iya naksi' bo' mag-uyun panaksi' sigam, magtawwa' na. ¹⁸ Jari bannal bissala ku sabab duwa saksi' ku mag-uyun. Naksian aku di ku, maka 'Mma' ku, iya bayi mapaitu aku, naksian aku du isab."

¹⁹ Tiyaw si Isa uk manga Parisi, uk sigam, "Maingga 'mma' nu?"

Uk sambung si Isa, "'Nsa' katauhan bi 'Mma' ku, maka aku isab 'nsa' katauhan bi. Sabab bang bayi aku katauhan bi, iya du 'Mma' ku bayi katauhan bi isab."

²⁰ Bissala itu uk si Isa sabu na magpandu' ma diyōm langgal pagkulbanan, ma tōngōd manga tuung pangahugan sarakka. Suga' 'nsa' niya' kasaggaw iya sabab 'nsa' le' taabut waktu pangangganta' Tuhan ma iya.

'Nsa' kaam makapahi' ni papahian ku

²¹ Manjari itu biyayikan uk Isa bayi pamissala na ma manga aa ian, uk na, “Song na aku pakallo'. Peha bi du aku suga' 'nsa' aku tatawwa' bi. Matay sadja kaam mo dusa bi. 'Nsa' du kaam makapahi' ni papahian ku.”

²² Hangkan magtiyaw-tiyaw manga nakura' Yahudi, uk sigam, “Mapatay iya di na baha', iya hangkan uk na in kita 'nsa' makapahi' ni papahian na?”

²³ Missala le' si Isa, uk na, “Kaam iyu porol asal ma babaw dunya itu. Bo' aku itu, sulga' iya lahat ku. Kajarihan bi asal min dunya, bo' kajarihan ku 'nsa'. ²⁴ Hangkan kaam baan ku, in kaam matay sadja mo dusa bi. Sabab bang 'nsa' pagkahagad bi bayi halling ku ma pasal baran ku bang sayi aku, tantu kaam matay mo dusa bi.”

²⁵ “Sayi kau tōōd?” uk tiyaw sigam.

Nambung si Isa, uk na, “Sali' bayi pama' ku ma kaam sataggōl min katagna'. ²⁶ Maka heka le' halling ku ma pasal kahalan bi. Heka le' isab dusa bi pamabōtangan ku hukuman. Lipara bannal sadja iya bayi mapaitu aku. Jari ayi-ayi take ku min iya, iya hi' sadja pama' ku ma manga manusiya' ma dunya itu.”

²⁷ Suga' 'nsa' tahati uk sigam in 'Mma' na Tuhan iya pigbissala itu uk si Isa. ²⁸ Hangkan uk na ni

sigam, “Bang aku, Anak Manusiya', taangkat bi na ni diyata' hag, minnihi' katauhan bi in aku baran ku iya pigbissala uk ku. Katauhan bi isab 'nsa' niya' tahinang ku bang min baran-baran ku sadja. Maka ayi-ayi bayi pima' ma aku uk 'Mma' ku, iya hi' sadja pamandu' ku. ²⁹ Taptap nabang ma aku iya bayi mapaitu aku. 'Nsa' du aku pisaran uk na, sabab hinang ku sadja ayi-ayi makasulut iya.”

³⁰ Pagtake manga aa ian ma pamissala si Isa, heka sigam mangandōl ma iya.

Manga aa banyaga' maka aa 'nsa' banyaga'

³¹ Jari itu halling si Isa ni manga Yahudi magkahagad ma iya. “Bang kaam tuyu' me' ma pandu' ku,” uk na, “mulid ku na kaam sabannal-bannal. ³² Makatau du kaam bang ingga iya kasabannalan min Tuhan, jari kasabannalan itu iya muwas kaam min pagbanyagaan.”

³³ Nambung sigam, uk na, “Oy! Kami itu panubu' si Ibrahim. 'Nsa' du kami bayi ta-banyaga' uk sayi-sayi. Angay kau maghalling in kami papuwas du min pagbanyagaan?”

³⁴ Uk sambung si Isa, “Bannal iya pama' ku itu ma kaam, sasuku magdusa biyanyaga' du uk baya' sigam magdusa. ³⁵ Banyaga' itu 'nsa' kakkal ma ōkōman aa dapu. Iya kakkal may'an anak na lahasiya'. ³⁶ Hangkan bang Anak Tuhan iya mahawulaya kaam min pagbanyagaan, tantu du kaam hawulaya. ³⁷ Katauhan ku, panubu' kaam asal si Ibrahim. Suga' baya' kaam mapatay aku sabab 'nsa' tatayima' bi pandu' ku. ³⁸ Iya pamandu' ku ma kaam itu bayi pamatau aku uk

'Mma' ku. Suga' kaam iyu, hinang uk bi manga hinang bayi pamatau ma kaam uk 'mma' bi."

³⁹ Uk manga Yahudi, "Si Ibrahim iya pag'mmaan kami."

Uk si Isa, "Bang bayi kaam sabannal manga panubu' si Ibrahim, bayi du tasingōd bi si Ibrahim maghinang manga hinang na. ⁴⁰ Suga' kaam iyu baya' mapatay aku ma sawukat pama' ku ma kaam pasal kasabannalan bayi take ku min Tuhan. 'Nsa' si Ibrahim bayi makahinang salaihi'. ⁴¹ Iya hinang bi na peen manga hinang 'mma' bi!" Magtuwi nambung manga aa ian, uk sigam,

"Hangkan du Tuhan dakayo'-kayo' iya pag'mmaan kami. Maka kami itu manga anak na bannal."

⁴² Uk si Isa, "Bang bayi Tuhan sabannal pag'mmaan bi, bayi du kaam lasahan aku sabab min Tuhan aku hangkan na aku ma itu. 'Nsa' aku bayi paitu min pagnahu'-nahu' ku, suga' pipaitu aku uk Tuhan. ⁴³ Angay 'nsa' tahati bi bissala ku? Iya hangkan 'nsa' tahati bi sabab 'nsa' kaam makatatas pake ma lapal pamandu' ku." ⁴⁴ Uk si Isa le' ni sigam, "Kaam iyu, nakura' sayitan iya pag'mmaan bi, maka baya' kaam subay me' ma kabayaan 'mma' bi. Pamapatay asal iya min katagna'. 'Nsa' iya bayi me' ma kasabannalan sabab 'nsa' niya' bannal ma diyōm kajarihan na. Kabiyaksahan na magputing hangkan iya magputing na peen. Putingan tōōd iya maka poonan iya kaputingan kamemon. ⁴⁵ Suga' aku," uk si Isa, "bannal sadja manga halling ku, iya poon kaam 'nsa' magkahagad ma aku. ⁴⁶ 'Nsa'

niya' ma kaam makatongan aku dusa. Bannal sadja halling ku. Jari angay aku 'nsa' pagkahagad bi? ⁴⁷ Bang aa ganta' suku' Tuhan, me' du iya ma pandu' Tuhan. Suga' kaam iyu 'nsa' suku' Tuhan, hangkan kaam 'nsa' baya' me'."

Si Isa maka si Ibrahim

⁴⁸ Sakali siyambungan si Isa uk manga nakura' Yahudi hi', uk sigam, "Tawwa' iya bayi uk kami in kau 'nsa' Yahudi. Aa Samariya kau, maka siyōran kau uk sayitan!"

⁴⁹ Uk si Isa, "'Nsa' aku siyōd uk sayitan. Aku itu, magpamehe sadja 'Mma' ku, suga' kaam iyu ngahalipulu sadja ma aku. ⁵⁰ 'Nsa' aku meha kapamehehan ku. Niya' saddi meha bo' iya ian tau ngahukum ma manusiya' kamemon. ⁵¹ Bannal iya pama' ku itu ma kaam, sasuku me' ma pamandu' ku 'nsa' tōōd matay saumul-umul."

⁵² "Na," uk sigam, "manantuhi kami tōōd in kau siyōd uk sayitan! Minsan si 'Mbo' Ibrahim maka kanabi-nabihan kamemon, bayi du magpatayan. Bo' uk nu 'nsa' magkamatay saumul-umul sasuku me' ma pamandu' nu. ⁵³ Angay, palabi baha' kawasa nu min kawasa ka'mbo'-mboan kami si Ibrahim? Minsan si 'Mbo' Ibrahim, minsan manga kanabi-nabihan kamemon, bayi du sigam matay. Sayi kau baha' hangkan kau magnahu'-nahu' salaiyu?"

⁵⁴ Nambung isab si Isa, uk na, "Bang aku sawupama magpamehe di ku, 'nsa' niya' kapusan na. Suga' 'Mma' ku iya magpamehe aku, iya uk bi in iya pagtuhanan bi. ⁵⁵ 'Nsa' minsan katauhan bi Tuhan. Suga' aku iya tauhan iya.

Bang sawupama uk ku in aku 'nsa' katauhan Tuhan, na, putingan du aku sali' kaam. Lipara katauhan ku asal Tuhan, maka be' ku manga panohoan na. ⁵⁶ Ka'mbo'-mboan bi si Ibrahim ian, bayi kiyōgan pagka katauhan na niya' waktu ma sosongun kapanganda' na ma aku paitu ni dunya. Manjari pag'nda' na ma kapaitu ku landu' na iya kiyōgan.”

⁵⁷ Nambung sigam ma si Isa, uk sigam, “Salaingga kapag'nda' nu maka si Ibrahim? 'Nsa' le' minsan limampu' tahun umul nu.”

⁵⁸ Uk si Isa le' ni sigam, “Bannal iya pama' ku itu ma kaam, ma 'nsa' le' si Ibrahim bayi iyanak, asal na aku.”

⁵⁹ Manjari manga Yahudi ian ngallo' batu pamantung sigam ma si Isa, lipara palimbu iya bo' paluwas iya min langgal pagkulbanan hi'.

9

Si Isa makowe' aa buta asal min pag-anak na

¹ Makalangngan peen si Isa ma palangnganan na, niya' dakayo' lalla tanda' na, aa buta asal min pag-anak na. ² Tiyaw si Isa uk manga mulid na, uk sigam, “Tuwan guru, angay aa itu buta? Min dusa na atawa min dusa ina'-mma' na?”

³ Uk sambung si Isa, “Iya kabuta na itu 'nsa' ma sabab dusa na atawa dusa maas na. Iya hangkan iya buta, supaya iya pamanda' kawasa Tuhan bang ganta' makanda' na. ⁴ Sataggōl niya' 'llaw, subay hinang ta manga hinang Tuhan iya bayi mapaitu aku,” uk si Isa. “Pagtaabut sangōm na, 'nsa' na niya' makapaghinang. ⁵ Sataggōl ku

ma itu ma dunya muwan du aku kasawahan ma pikilan manusiya'."

⁶ Puwas peen itu halling uk si Isa, ngalura' iya ni tana'. Pipaglamugay lura' na maka tana' hinang pesak, bo' peesan uk na ni mata aa buta ian. ⁷ Uk si Isa ni aa hi', "Pahi' kau ni danaw Silowam nguwaup." (Silowam itu niya' maana na, hati na "piyabo"). Manjari pahi' na lalla buta nguwaup. Pagbing na minnihi' makanda' na iya.

⁸ Tanda' iya uk manga sehe' na dalungan sampay manga aa bayi makanda' iya ngamu' sarakka. Uk sigam, "Iya na itu baha' aa bayi ningko' ngamu' sarakka hi'?"

⁹ Uk kasehean, "Aho', iya na ko'."

Uk kasehean isab, "'Nsa'. Iya ngandagbōs sadja maka aa buta hi'."

Suga' baran aa buta halling na, uk na, "Aku na ko' itu."

¹⁰ "Salaingga na hangkan kau makakanda'?" uk tiyaw sigam.

¹¹ Nambung iya, uk na, "Aa iyōnan si Isa bayi ngahinang pesak bo' peesan uk na ni mata ku. Puwas na hi' siyoho' aku pahi' ni danaw Silowam nguwaup. Na, pahi' na aku. Makakuwaup peen aku, magtuwi na aku makanda'."

¹² "Maingga na aa ian?" uk sigam.

Uk sambung na, "'Nsa' katauhan ku."

Tiyaw uk manga Parisi bang salaingga kakanda' aa buta

¹³ Sakali lalla bayi buta hi' biyo uk manga aa ni manga Parisi. ¹⁴ Iya 'llaw kapangahinang pesak uk si Isa maka kapakowe' na mata aa buta hi', 'llaw Sabtu', 'llaw paghali ni Tuhan.

¹⁵ Manjari tiyaw aa hi' uk manga Parisi bang salaingga kapanganda' na. Uk na ma sigam, “Bayi iya mabōtang pesak ni mata ku. Puwas na hi' nguwaup aku. Pagkuwaup ku itu magtuwi aku makanda' na.”

¹⁶ Uk manga Parisi kasehean, “Aa ian 'nsa' min Tuhan, sabab talanggal na sara' pasal 'llaw paghali pagka salaihi' hinang na.”

Suga' uk kasehean, “Bang aa dusahan, 'nsa' tahinang na sali' manga hinang makainu-inu itu.” Manjari magsaddi-saddi pikilan sigam.

¹⁷ Hangkan aa bayi buta ian tiyaw pabing uk sigam, uk na, “Iya halling nu, in mata nu bayi kaulian uk aa ian. Sayi iya, bang ma bistahan nu?”

Uk aa bayi buta hi', “Bang ma aku, in iya dakayo' nabi.”

¹⁸ Suga' manga nakura' Yahudi ian 'nsa' ngahagad in aa ian bayi buta asal dahu suga' makanda' na. Hangkan linganan uk sigam ina'-mma' na bo' tiyaw. ¹⁹ Uk manga nakura' ian ni sigam, “Aa itu, anak bi baha'? Bannal na, bayi buta iya asal min kapag-anak ma iya? Salaingga kakanda' na itu?”

²⁰ Uk manga maas na, “Aho', anak kami ko' itu. Maka bannal isab, buta iya asal min kapag-anak na. ²¹ Suga' 'nsa' katauhan kami bang salaingga bayi kakanda' na itu atawa bang sayi bayi makapakowe' mata na. Tiyawun bi iya. Sangpōt iya, tau du iya nambung.” ²² Salaihi' panambung manga maas lalla hi' sabab tiyāw sigam ma manga nakura' Yahudi. Sabab bayi na maggara' manga nakura' bang niya' aa magsabannal ma si Isa, in iya Almasi min Tuhan, aa ian 'nsa'

pisōd ni diyōm langgal. ²³ Hangkan uk maas na, “Tiyawun bi iya, sangpōt na iya.”

²⁴ Jari itu aa bayi buta hi' linganan pabayik uk manga nakura' Yahudi. Uk sigam ni iya, “Pasapahan ta kau, saksi' kitabi Tuhan. Katauhan kami in aa bayi makowe' kau ian, dusahan asal.”

²⁵ Nambung aa itu, uk na, “'Nsa' katauhan ku bang taga dusa iya atawa 'nsa'. Suga' iya katauhan ku itu, bayi aku buta bo' makanda' na aku.”

²⁶ Tiyaw iya pabayik uk sigam, uk na, “Ayi bayi hinang na ni kau? Salaingga uk na makowe' mata nu?”

²⁷ Nambung iya, uk na, “Bayi na kaam baan ku suga' 'nsa' take bi. Angay kaam baya' pake pabing? Baya' kaam baha' magguru ma iya?”

²⁸ Pihallingan iya laat uk manga nakura' ian, uk sigam, “Kau mulid na. Kami itu mulid si Musa. ²⁹ Katauhan kami in si Musa bayi kapalmanan uk Tuhan. Suga' aa ian hi', 'nsa' minsan katauhan kami bang bayi minningga iya.”

³⁰ Nambung aa bayi buta, uk na, “Inu-inu aku ma kaam. 'Nsa' iya katauhan bi bang minningga, suga' makapakowe' iya ma mata ku. ³¹ Katauhan tabi in Tuhan 'nsa' ngasip ma aa dusahan. Iya iyasip uk Tuhan bang aa magpamehehan iya maka maghinang kabayaan na. ³² Sataggōl min katagna' dunya, iyamboho' kita makake niya' makapakowe' aa bang bayi buta min kapag-anak na. ³³ Bang aa ian 'nsa' min Tuhan, tantu iya 'nsa' makahinang manga hinang salaitu.”

34 Pihallingan iya uk sigam, uk na, “Angay? Dusahan kau min kapag-anak nu sampay ni kamehe nu, bo' panduan nu kami baha?” Jari piluwas iya min diyōm langgal uk manga nakura' ian. 'Nsa' na pisōd pabayik.

Manusiya' sali' hantang buta bang takdil ni kasabannalan

35 Take peen uk si Isa pasal aa bayi buta ian piluwas min diyōm langgal, magtuwi pahi' si Isa meha iya. Tatawwa' peen, uk si Isa ni iya, “Magkahagad kau baha' ma aa iyōnan Anak Manusiya?”

36 Nambung aa itu, uk na, “Sayi iya, Tuwan? Bain aku supaya aku magkahagad ma iya.”

37 Uk si Isa ma iya, “Tanda' nu na iya, maka tiya' na iya magbissala ma kau buttahi'.”

38 Magtuwi pasujud aa itu ma dahuhan si Isa, bo' uk na, “Tuwan Panghu', magkahagad aku ma kau.”

39 Uk si Isa, “Hangkan aku paitu ni dunya, supaya papagsaddi ku manga manusiya'. Jari sasuku aa bayi buta makanda' du, maka sasuku bayi makanda' buta du.”

40 Take peen halling si Isa itu uk manga Parisi kasehean bayi may'an, tiyaw sigam ma iya. Uk sigam, “Kami baha' pahallingan nu sali' hantang buta?”

41 Nambung si Isa, uk na, “Bang kaam buta, hati na bang kaam awam pasal kabayaan Tuhan, 'nsa' du kaam taga dusa. Lipara, pagka uk bi in kaam makanda' du, na, taga dusa le' kaam sabab 'nsa' be' bi kabayaan Tuhan.”

10

Dalilan pasal aa mag-iipat manga bili-bili

¹ Manjari magparalilan si Isa, uk na, “Bannal pama' ku itu ma kaam, bang niya' aa pasōd ni diyōm kuralan bili-bili, bo' 'nsa' palabay min lawang suga' pasōd min palabayan saddi, aa ian panangkaw maka pangalangpas. ² Suga' bang aa pasōd min lawang, iya na ian aa mag-iipat bili-bili. ³ Iyukaban du iya uk tunggu' lawang. Paglingan na ōn manga bili-bili na magkaniya-kaniya, takila suwara na uk sigam bo' bo na sigam paluwas min diyōm kural. ⁴ Makaluwas peen, parahu iya bo' paturul manga bili-bili min damuwihan na sabab makapanhid suwara na. ⁵ Bang aa saddi, 'nsa' du tiyurul uk manga bili-bili suga' lahi sadja sigam sabab 'nsa' tapanhid suwara na uk sigam.”

⁶ Kissa itu bayi pamaralil uk si Isa ma manga aa ian suga' 'nsa' tahati uk sigam.

Hap tōōd uk si Isa mag-iipat manga aa na

⁷ Hangkan na halling si Isa ma sigam pabayik, uk na, “Bannal iya pama' ku itu ma kaam, aku itu ibarat lawang palabayan manga bili-bili. ⁸ Manga aa bayi paitu dahu min aku sali' aa nangkaw, aa ngalangpas. Suga' 'nsa' sigam taasip uk manga aa suku' ku. ⁹ Aku itu ibarat lawang,” uk si Isa. “Sayi-sayi pasōd labay min aku, lappasan du iya. Hawulaya du iya magsōd-luwas bo' makatawwa' iya kalluman. ¹⁰ Bang aa ngalangpas, 'nsa' niya' gawi na paitu saddi min nangkaw maka mapatay maka makaat. Suga'

bang aku, iya gawi ku paitu muwan kallum ma manusiya', kallum landu' hap.

¹¹ “Aku itu,” uk si Isa, “sali' dalil aa dapu bili-bili bang hap bidda' pangipat na ma manga bili-bili na. Aa ian maglilla' matay ma sabab manga bili-bili na. ¹² Suga' bang aa giyadjihan nunggu' ma 'nsa' iya dapu bili-bili, maka 'nsa' 'ntan na ngipat. Hangkan bang niya' tanda' na ero' tawun pasikōt, magtuwi labbahan na manga bili-bili bo' lahi iya minnihi'. Manjari bili-bili ian niya' na kasehean keket, niya' na kasehean lahi. ¹³ Iya hangkan aa itu lahi sabab giyadjihan sadja iya. 'Nsa' niya' lasa na ma manga bili-bili. ¹⁴⁻¹⁵ Aku itu,” uk si Isa, “sali' dalil aa taga bili-bili, hap pangipat na ma manga bili-bili na. Kami maka 'Mma' ku mag-intau tōōd. Damikkiyan na aku maka manga aa suku' ku, tau aku ma sigam maka tau sigam ma aku. Maglilla' aku matay ma sabab sigam. ¹⁶ Niya' le' manga aa suku' ku saddi minnit. Ibarat sigam bili-bili ma kuralan saddi. Iya du sigam subay bo ku. Ngasip du sigam ma suwara ku bo' pagdakayo' ku sigam, manjari dakayo' du aa mag-iipat sigam kamemon.

¹⁷ “Kilasahan aku uk 'Mma' ku Tuhan sabab maglilla' aku matay supaya aku pikallum pabing. ¹⁸ 'Nsa' niya' taga kapatut mapatay aku, sabab aku iya magkabayaan bang aku matay atawa 'nsa'. Aku iya taga kapatut maglilla' kallum-baran ku, maka aku iya taga kapatut makallum baran ku pabing. Panohoan 'Mma' ku ko' itu ma aku.”

¹⁹ Makake peen manga aa ma pamissala si Isa ian, magtuwi sigam bahagi' duwa pabayik.

²⁰ Heka sigam ngupama, uk na, “Aa itu siyōd uk sayitan! Belaw! Angay iya pake bi?”

²¹ Suga' uk kasehean, “Bang aa siyōran sayitan 'nsa' iya makabissala sali' pamissala na itu. Maka bang sayitan, 'nsa' tapakanda' na aa buta.”

Siyuwalak si Isa uk manga Yahudi

²² Manjari pangahaggut na ma timpu ian, maka taabut na waktu paghinang manga Yahudi mahi' ma Awrusalam, iya hinang iyōnan hinang Pagsutsi langgal pagkulbanan. ²³ Si Isa hi' ma diyōm langgal maglangngan-langngan ma iyōnan Sawurung Sulayman. ²⁴ Jari magtipunan manga aa pahi' ni katilibut si Isa. Uk sigam ni iya, “Taggōl le' kau baha' mahati kami bang sayi kau? Bang kau sabannal Almasi, iya tapene' uk Tuhan magparinta ma kami, subay kami baan nu pahantap-hantap.”

²⁵ Nambung si Isa, uk na, “Bayi na kaam baan ku suga' 'nsa' aku bayi pagkahagad bi. Manga hinang ku iya tahinang sabab kawasa min 'Mma' ku, ian hi' matauhan kaam bang sayi aku. ²⁶ Suga' 'nsa' aku kahagad bi sabab kaam iyu 'nsa' manga bili-bili ku, 'nsa' kaam aa suku' ku. ²⁷ Manga bili-bili ku ngasip du ma suwara ku. Katauhan ku sigam maka paturul du sigam ma aku. ²⁸ Buwanan ku sigam kallum kakkal ni kasaumulan. 'Nsa' tōōd sigam butas min Tuhan minsan umay-umay, maka 'nsa' niya' makaragtu' sigam min kōmkōman ku. ²⁹ Bayi sigam pisukuan aku uk 'Mma' ku, maka kawasa iya min kamemon. 'Nsa' niya' makaragtu' manga

aa suku' ku min kōmkōman na. ³⁰ Aku maka 'Mma' ku dakayo' du."

³¹ Pagtake manga aa ma halling si Isa hi', muwa' sigam batu pabing pamantung sigam ma si Isa. ³² Uk na ni sigam, "Heka hinang hap bayi pandaan ku ni kaam, manga hinang bayi pamahinang aku uk 'Mma' ku Tuhan. Hinang ingga iya kabansihan bi ma manga hinang ku ian, iya hangkan kaam maggara' mantung aku?"

³³ Uk sambung manga aa ian, "'Nsa' ma sabab hinang nu hap iya hangkan kami maggara' mantung kau, suga' ma sabab halling nu pangkal tudju ni Tuhan. Manusiya' sadja kau, bo' peen maglaku-laku kau. Uk nu Tuhan kau."

³⁴ Uk si Isa ni sigam, "Na, bayi tasulat ma diyōm kitab sara' bi iya pamissala Tuhan ni manga manusiya'. Uk na, 'Kaam iyu manga tuhan.' ³⁵ Na, katauhan tabi in kamemon tasulat ma diyōm kitab 'nsa' tōōd pinda saumul-umul. Na bang Tuhan ngōn tuhan ma manga aa bayi pamuwanan na lapal na, ³⁶ iya le' na aku patut iyōnan Anak Tuhan. Sabab aku itu, bayi tapene' uk Tuhan maka pipaitu aku uk na ni dunya. Jari angay uk bi in aku halling pangkal tudju ni Tuhan pagka uk ku in aku Anak Tuhan? ³⁷ Bang aku sawupama 'nsa' ngahinang manga hinang kabayaan 'Mma' ku, daa aku pagkahagarun bi. ³⁸ Suga' bang tahinang ku du manga hinang ian, minsan 'nsa' kahagad bi halling ku, bang peen kahagad bi sadja manga hinang ku. Sabab minnihi' katauhan bi tōōd maka tahati bi in 'Mma' ku maka aku dakayo' du."

³⁹ Magtuwi sigam nulay pabayik naggaw si Isa, suga' papuwas iya min pangantanan sigam.

⁴⁰ Puwas na hi' pabing si Isa pahi' ni dambiya' sapa' Jordan, ni bayi pagpandihan manga aa uk si Yahiya. Pabōtang si Isa may'an manga pilam bahangi. ⁴¹ Jari heka aa pahi' ni iya. Uk halling sigam, "Si Yahiya 'nsa' bayi makahinang manga paltandaan kainu-inuhan aa, suga' bannal sadja kamemon bayi halling na pasal si Isa." ⁴² Bo' heka aa mahi' mangandōl ma si Isa.

11

Kamatay si Lasarus

¹ Manjari itu niya' ian dakayo' lalla iyōnan si Lasarus tawwa' saki. Pabōtangan na ma kalumaan Betani. Ian isab ma Betani duwangan danakan na danda, si Mariyam maka si Marta. ² Si Mariyam itu numpahan du 'nsallan pahamut ni nayi' si Panghu' Isa maka napuhan nayi' na maka buun na. Na, pagka saki si Lasarus danakan sigam, ³ niya' lapal pabo sigam tudju ni si Isa, uk na, "Tuwan, saki bagay nu iya kalasahan nu."

⁴ Pagtake peen lapal itu uk si Isa, uk na, "Iya kamaujuran na saki si Lasarus ian 'nsa' du kamatay, suga' sanglit tudju ni Tuhan, supaya siyanglitan isab Anak Tuhan."

⁵ Na, lasa asal si Isa ma tallungan magdanakan ian, di si Marta maka si Mariyam maka si Lasarus hi'. ⁶ Suga' pagkatau na in si Lasarus hi' saki, ngagad le' iya duwangallaw mahi' ma pabōtangan na. ⁷ Puwas peen duwangallaw hi',

uk si Isa ni manga mulid na, “Sung kitabi pabing pahi' ni lahat Yahudiya.”

⁸ Uk manga mulid na ni iya, “Tuwan Guru, bahu kau arak bayi pigbantung maka batu uk manga Yahudi bahasa kau piyatay. Bo' magbamba kau pabing pahi'?”

⁹ Nambung si Isa magparalilan, uk na, “Daa kaam susa. Niya' sangpu' maka duwan jam sawa ma diyōm dangallaw. Bang kita ganta' mangngan ma waktu 'llaw 'nsa' du makarugtul nayi' ta sabab sawa asal dunya. ¹⁰ Suga' bang kita mangngan waktu sangōm makarugtul sadja sabab ma diyōm kita lindōm.” ¹¹ Ubus peen halling si Isa itu, uk na ni manga mulid na, “Si Lasarus bagay tabi ian hi' tatuwi. Suga' pahi' du aku mati' iya.”

¹² Uk manga mulid na ni iya, “Tuwan, pakowe' du iya bang tuwi sadja.”

¹³ Iya pighalling uk si Isa, hati na matay na si Lasarus, suga' bang ma pangannal manga mulid na tuwi iya sadja pighalling uk na. ¹⁴ Hangkan pipasti' uk si Isa halling na, uk na, “Matay na si Lasarus. ¹⁵ Hap na aku 'nsa' makamahi' ma Betani ma waktu kasaki si Lasarus, sabab tantu du kaam mangandōl ma aku bang tanda' bi iya hinang ku ma iya. Sung kitabi pahi' ni iya.”

¹⁶ Manjari si Tomas, iya diyanglay si Kambal, halling ni manga pagkahi na mulid si Isa. Uk na, “Sung kitabi. Parōngan kitabi kamemon ma guru bo' kitabi paunung ma iya sampay ni kamatay.”

Si Isa magpakallum manga aa magpatayan, maka poonan kallum iya

¹⁷ Takka peen di si Isa ni Betani, biyaan iya 'mpat 'llaw na bayi pangubul si Lasarus.

¹⁸ Betani itu asal sikōt ni Awrusalam, manga dabatu lawak na, ¹⁹ jari heka manga aa min lahat Yahudiya maglurukan pahi' ni si Mariyam maka ni si Marta pasal kamatay danakan sigam lalla.

²⁰ Manjari itu, take peen uk si Marta pasal si Isa iyu na, pahi' iya nampang. Si Mariyam tamban sadja ma diyōm luma'. ²¹ Magtawwa' peen si Marta maka si Isa, uk na ni si Isa, "Tuwan Panghu', bang bayi kau maitu 'nsa' du bayi matay danakan ku! ²² Suga' katauhan ku, minsan ma buttihi', diyulan du kau uk Tuhan ma ayi-ayi amu' nu."

²³ Uk si Isa ni iya, "Llum du danakan nu pabing."

²⁴ Uk si Marta, "Aho' Tuwan, katauhan ku du. Papunduk du iya ni kallum ma 'llaw katapusan."

²⁵ Uk si Isa ni iya, "Aku iya magpakallum manga aa magpatayan, maka aku iya poonan kallum. Sayi-sayi mangandōl ma aku 'llum du iya minsan iya matay na. ²⁶ Sasuku isab 'llum bo' mangandōl ma aku, 'nsa' magkamatay ni kasaumulan." Manjari tiyaw si Isa ni si Marta, uk na, "Magkahagad kau baha'?"

²⁷ "Aho', Panghu' ku," uk si Marta, "magkahagad na aku in kau Almasi, Anak Tuhan. Kau iya aa dakayo'-kayo' iya agaran kami paitu ni dunya."

Magdukka' si Isa

²⁸ Ubus peen halling si Marta itu, pahi' iya ngalinganan danakan na si Mariyam bo' iyampa higung-higung na, uk na, "Tiya' na guru meha kau." ²⁹ Pagtake itu uk si Mariyam, patulahad iya min paningkoan na bo' ōs-ōs na pahi' ni si Isa. ³⁰ Bo' si Isa iya 'nsa' le' makasampay pahi' ni kalumaan suga' ian iya masi le' ma bayi pasampangan si Marta ma iya. ³¹ Manga aa ma luma' ian, iya bayi paluruk ni si Mariyam, pag'nda' sigam ma iya patulahad maka paluwas magdayi'-dayi' magtuwi du sigam paturul. Kamaatay sigam in si Mariyam pahi' ni kabul magdukka' ma hi'.

³² Suga' si Isa iya papahian na. Pag'nda' na ma si Isa pasujud iya ni dahuhan nayi' na, maka uk na, "Panghu' ku, bang kau bayi maitu, 'nsa' du bayi matay danakan ku."

³³ Makanda' peen si Isa ma si Mariyam magdukka', sampay manga sehe' na Yahudi me'-me' isab magkarukkaan, magtuwi iya ngandu'-ngandu' maka hansul diyōm atay na. ³⁴ "Maingga," uk na, "bayi pangubulan bi iya?"

Uk sigam, "Tuwan, paitu kau, 'ndaun."

³⁵ Manjari nangis si Isa. ³⁶ Halling manga aa hi', "Ndaun bi ba kamehe lasa na ma si Lasarus."

³⁷ Suga' uk kasehean, "Si Isa itu bayi makapakanda' manga aa buta. Angay 'nsa' tatabang na si Lasarus bo' 'nsa' matay?"

Si Lasarus pikallum pabing

³⁸ Na, magdukka' pabing si Isa ngandu'-ngandu' salta' iya pahi' ni kabul. Kubul ian ma diyōm longab maka niya' batu panambōl lowang

na. ³⁹ Pagtakka sigam ni kubul uk si Isa, “Kalloun bi batu iyu.”

Magtuwi missala si Marta, iya danakan aa mamatay hi'. Uk na ni si Isa, “Bawu na iya, Tuwan, sabab kampak na 'llaw itu.”

⁴⁰ Uk si Isa ma iya, “Bayi na kau baan ku, bang peen kau magkahagad makanda' du kau kawasa Tuhan paluwas.” ⁴¹ Sakali killoan uk sigam batu panambōl lowang kubul. Si Isa iya pahangad nambahayang. “O 'Mma',” uk na, “magsukul aku sabab ngasip du kau ma aku. ⁴² Katauhan ku in kau pake na peen ma aku, suga' paluwas ku bissala ku itu ma sabab manga aa itu supaya sigam ngahagad in kau bayi mapaitu aku.” ⁴³ Pag-ubus bissala na itu ngalingan iya patanōg, uk na. “Lasarus! Paluwas kau paitu.” ⁴⁴ Magtuwi paluwas aa bayi mamatay. Masi saput na ma nayi'-tangan na maka masi turung muka na. Uk si Isa ni sigam, “Kalloun bi saput na iyu, bo' pasarin bi iya mangnganan di na.”

Manga nakura' mag-isun pangalaat si Isa

⁴⁵ Heka manga aa, iya pay'an ngaluruk ni si Mariyam, bayi makanda' hinang si Isa itu bo' magkahagad na sigam ma iya. ⁴⁶ Suga' niya' sigam kasehean pahi' ni manga Parisi ma'-ma' pasal bayi hinang si Isa. ⁴⁷ Hangkan na manga Parisi maka manga imam nakura' mapagtipun magtuwi manga palhimpunan maas supaya mag-isun. Uk sigam, “Ayi baha' tahnang kitabi ni aa itu? Heka na tahnang na manga paltandaan kainu-inuhan aa. ⁴⁸ Bang iya

pasaran tabi,” uk sigam, “magkahagad du manga aa kamemon ma iya. Bo' paitu manga nakura' Roma magkaat bangsa tabi sampay langgal tabi.”

⁴⁹ Niya' dakayo' nambung, ōn na si Kayapas. Imam nakura' iya ma tahun ian hi'. Uk si Kayapas itu, “Kaam iyu, 'nsa' niya' panghati bi. ⁵⁰ Kannalun bi itu hi': padpad magmula katibuukan bangsa tabi kamemon, hap le' bang dakayo' aa sadja matay ganti' tabi kamemon.”

⁵¹ Iya halling itu uk si Kayapas 'nsa' min baranbaran na. Suga' hangkan salaihi' halling na sabab imam nakura' iya ma bayi tahun hi'. Hangkan tapaghalling uk na in si Isa subay piyatay ganti' bangsa Israil. ⁵² Matay du si Isa, bo' 'nsa' bangsa Israil sadja iya giyantian. Matay du iya supaya isab tapagdakayo' na manga panganak Tuhan kamemon iya pulak-palik ma kalahat-lahatan.

⁵³ Jari itu, tōbtōb min 'llaw ian hi', maggara' manga aa ian mapatay si Isa. ⁵⁴ Hangkan iya 'nsa' na patampal ni kahekahan aa mahi' ma lahat Yahudiya. Atas iya pakallo' maka manga mulid na pahi' ni dakayo' kalumaan iyōnan Epraim. Kalumaan itu bayi ma bihing lahat 'nsa' agōn kalluman ayi-ayi, bo' may'an iya pabōtang maka manga mulid na.

⁵⁵ Manjari sikōt na paghinang manga Yahudi iya iyōnan hinang Pangintōman. Heka manga aa min kalahat-lahatan hi' patukad ni Awrusalam mag-ael bo' supaya sigam manjari pasōd ni kahnangan hi'. ⁵⁶ Meha na peen sigam ma si Isa bang kalu ma Awrusalam, jari tipun peen sigam ma diyōm langgal pagkulbanan, maghakika sigam

dangan maka dangan. Uk sigam, “Ayi pikil bi? Paitu baha' si Isa ni paghinangan? Marayi' 'nsa', a?” ⁵⁷ Salaihi' pagbissala sigam sabab niya' bayi panohoan manga imam nakura' maka manga Parisi, uk na, bang niya' makatau kamahian si Isa, subay patau na magtuwi manga nakura' supaya siyaggaw uk sigam si Isa.

12

*Si Isa pamuusan 'nsallan pahamut
(Matiyu 26.1-5; Markus 14.1-2; Lukas 22.1-2)*

¹ 'Nnōm 'llaw laa bo' hinang Pangintōman iya papahi' si Isa ni Betani, kalumaan si Lasarus aa bayi pakallum na min kamatay na. ² Pagmahi' si Isa siyakapan iya kiyakan uk manga aa mahi', pagpamehe sigam ma iya. Si Marta nabang magbobohat, bo' si Lasarus maka aa kasehean ian dakakanan maka si Isa. ³ Manjari itu killo' uk si Mariyam tōnga' kilu 'nsallan pahamut, ōn na nalda. 'Nsallan itu 'nsa' niya' lamud na, halgaan tōōd. Tiyumpahan uk si Mariyam 'nsallan pahamut itu ni nayi' si Isa bo' siyapu uk na maka buun na. Saplāg diyōm luma' uk hamut na. ⁴ Manjari nual si Judas Iskariyut, dakayo' mulid si Isa. Iya na itu aa nongan si Isa ni banta na ma waktu siyong. ⁵ “Oy!” uk si Judas. “Arapun pahamut iyu piballihan bo' ballihan na panarakka ma manga aa miskin. Halga' na iyu sali' gadji dakayo' aa ma diyōm dantahun.” ⁶ Salaihi' bissala si Judas ian ma sabab pananangkaw iya, 'nsa' ma sabab lasa na ma manga miskin. Bayi pangandōl ma iya sin

kamuliran ian, bo' peen biyaksa iya ngallo' sin ma di na minnihi'.

⁷ Manjari uk si Isa, “Pasarin danda itu. Nawu' iya 'nsallan hamut itu pamahamut na baran ku bang taabut 'llaw pangubul aku. ⁸ Umay-umay na waktu niya' du aa miskin tabang bi, suga' aku itu 'nsa' du taggōl ma kaam.”

Manga nakura' imam mag-isun ngalaat si Lasarus

⁹ Heka aa bayi makatau in si Isa ian ma Betani, hangkan sigam pay'an. 'Nsa' pasal si Isa sadja iya papay'an uk sigam. Baya' isab sigam nganda' ma si Lasarus, iya bayi pikallum min kamatay na uk si Isa. ¹⁰ Hangkan mag-isun manga imam nakura' mapatay isab ma si Lasarus. ¹¹ Salaihi' pag-isun sigam, sabab min si Lasarus hangkan heka manga Yahudi mangandōl na ma si Isa. 'Nsa' na me' ma manga imam sigam.

Pagpamehe ma si Isa ma waktu kasōd na ni Awrusalam

(Matiyu 21.1-11; Markus 11.1-11; Lukas 19.28-40)

¹² Pag 'llaw dakayo', take uk baanan aa maglurukan ma hinang Pangintōman in si Isa iyu na ni Awrusalam. ¹³ Jari itu nagpe' sigam manga engas-engas dawunan bo' paluwas sigam pahi' nampang si Isa. Ngalingan sigam pakōsōg, uk sigam, “Sanglitan tabi Tuhan! Bang peen biyarakatan iya kawakilan uk Tuhan paitu! Bang peen biyarakatan sultan bangsa Israil!”

14 Niya' dakayo' anak kura' bayi tatawwa' uk si Isa panguraan na, sali' tasulat asal ma diyōm kitab, iya uk na,

15 “Kaam manga aa Awrusalam, daa kaam tiyāw. Iyu na sultan bi ngura' ma anak kura'.”

16 Ma waktu ian hi' 'nsa' tahati uk manga mulid na bang ayi hatihan na itu. Suga' pagpowe' si Isa ni diyōm sulga', iyampa taintōm uk sigam in pakaradjaan itu hi' asal tasulat ma diyōm kitab. Maka taintōm uk sigam bayi hinang sigam ian ma iya.

17-18 Iya hangkan manga baanan aa ian nampang si Isa ma labayan, sabab bayi sigam makake pasal hinang si Isa makainu-inu ian, hati na pangalingan na ma si Lasarus paluwas min diyōm kabul, maka pamakallum na iya min kamatay na. Manga aa bayi makasabu mahi', sigam du bayi ma' pasal manga hinang si Isa itu.

19 Sakali magbissala manga aa Parisi, uk sigam, “Ndaun bi! Me' na ma iya manga aa kamemon. 'Nsa' niya' dapat tabi!”

Manga aa Girik meha si Isa

20 Niya' manga aa bangsa Girik bayi parōngan ma manga aa magpay'an ni Awrusalam bo' supaya nambahayang ma waktu paghinang ian.

21 Pahi' sigam itu ni si Pilip bo' uk sigam ni iya, “Tuwan, baya' kami mag'nda' maka si Isa.” Si Pilip itu dakayo' mulid si Isa, aa min kalumaan Betsaida mahi' ma lahat Jalil.

22 Pahi' si Pilip maan si Andariyas bo' pahi' sigam duwangan maan si Isa pasal aa Girik hi'. 23 Nambung iya, uk na, “Sikōt na waktu

ku. Song na aku, in Anak Manusiya', pimehe tōōd. ²⁴ Bannal iya pama' ku itu ma kaam, dakayo' bigi taptap du dakayo' sadja sataggōl 'nsa' tiyanōm ma diyōm tana'. Suga' bang tiyanōm na ma diyōm tana' sali' sapantun patay kiyubul, patomo' du bo' muwan buwa' du pakeka. ²⁵ Damikkiyan na isab ma manusiya'. Sasuku 'llōgan kallum-baran na ma dunya itu, paōkat du kallum-nyawa na min Tuhan. Suga' sasuku 'nsa' 'llōgan kallum-baran na ma dunya, kakkal du kallum-nyawa na sampay ni kasaumulan." ²⁶ Uk si Isa le', "Sasuku baya' maghinang ni aku subay me' ma aku. Manjari paingga-paingga papahian ku, ian isab iya ma aku. Sasuku maghinang ni aku pilangkaw du uk 'Mma' ku."

Missala si Isa pasal kamatay na

²⁷ Masi halling si Isa, uk na, "Susa diyōm atay ku ma buttihi'. Ayi marayi' subay halling ku. Parahing aku ma 'Mma' ku baha' bo' 'nsa' patakka na ni aku kabinsanaan itu? Daa na, sabab iya na itu maksud ku paitu, subay labayan ku kabinsanaan itu." ²⁸ Manjari nabbut si Isa ni Tuhan, uk na. "O 'Mma', pamehehun ōn nu."

Magtuwi niya' suwara min sulga' halling, uk na, "Bayi na pamehe ku ōn ku, maka pamehe ku du pabayik."

²⁹ Take suwara itu uk manga aa magtanggehan may'an bo' uk kasehean, "Oy! Laggōn ko' ian."

Uk kasehean, "Malaikat ko' ian missala ni iya."

³⁰ Suga' uk si Isa ni sigam, "Suwara ian 'nsa' ma sabab ku. Ma sabab bi, hangkan pike. ³¹ Taabut na waktu," uk na, "pangahukum

manga manusiya' ma dunya. Taabut na waktu pamakaat kōsōg nakura' sayitan, iya mag-agi ma babaw dunya itu. ³² Bang aku iyangkat na ni diyata' hag, bo ku du manga aa kamemon me' ma aku." ³³ (Bissala itu uk si Isa pamatau na ma manga aa may'an bang salaingga kamatay na.)

³⁴ Nambung manga aa heka ian ni si Isa, uk sigam, "Uk kitab kami in Almasi 'llum du saumul-umul. Suga' uk nu in Anak Manusiya' subay piangkat ni hag piyatay. Sayi baha' Anak Manusiya' itu?"

³⁵ Nambung si Isa, uk na, "Tiya' masi ma diyōman bi sawa iya muwan kasawahan ma pikilan bi, lipara 'nsa' taggōl ma itu. Sataggōl masi le' ma kaam sawa, subay palanjil bi langngan bi bo' kaam 'nsa' lindōman. Sabab sasuku mangngan ma kalindōman, 'nsa' katauhan na papahian na. ³⁶ Hangkan na," uk si Isa, "subay kaam mangandōl ma sawa sataggōl masi ma kaam, supaya kaam manjari aa kapalsukuan kasawahan."

'Nsa' magkahagad manga Yahudi

Ubus peen itu bissala uk si Isa, pakallo' iya bo' palimbu min manga aa ian. ³⁷ Minsan heka hinang makainu-inu bayi tahinang na ma panganda' sigam, masi du sigam 'nsa' magkahagad ma iya. ³⁸ Jari tuman na iya tasulat ian ma diyōm kitab uk si Nabi Isaya, iya uk na, "O Tuhan, 'nsa' niya' magkahagad ma lapal kami. Manga aa bayi kapandaan kawasa nu, kulang du sigam makahati."

³⁹ Iya na itu poon na hangkan sigam 'nsa' makajari magkahagad, sali' tasulat uk si Nabi Isaya ma ayat dakayo', iya uk na,

⁴⁰ "Pibuta sigam uk Tuhan supaya 'nsa' makanda'.

Limbuhan uk na pikilan sigam supaya 'nsa' makahati.

Jari 'nsa' sigam papinda ni aku, uk Tuhan, hangkan sigam 'nsa' puwasan min dusa sigam."

⁴¹ Bissala itu uk si nabi Isaya sabab tanda' na sahaya si Isa, maka si Isa iya pigbissala uk na.

⁴² Lipara minsan salaihi', heka manga nakura' Yahudi magkahagad ma si Isa. Suga' 'nsa' sigam ma'-ma' patampal pasal pagkahagad sigam, sabab tiyāw sigam ma manga Parisi. Tiyāw piluwas min diyōm langgal, 'nsa' na pisōd pabing. ⁴³ Tuud sigam baya' le' kaamuhan uk sanglit min manusiya' labi le' min sanglit min Tuhan.

Manga bissala si Isa iya ngahukum

⁴⁴ Manjari tanōg uk si Isa missala, uk na, "Sasuku magkahagad ma aku, 'nsa' aku sadja iya pagkahagad na, suga' Tuhan isab, iya bayi mapaitu aku. ⁴⁵ Maka sasuku nganda' aku,

tanda' na isab iya mapaitu aku. ⁴⁶ Bayi aku paitu ni dunya muwan sawa ma pikilan manusiya', bo' supaya in sasuku magkahagad ma aku 'nsa' taggōl ma diyōm kalindōman. ⁴⁷ Sasuku pake

manga pandu' ku bo' 'nsa' be' na, 'nsa' aku ngahukum iya. Sabab na 'nsa' pangahukum ma manusiya' iya pamapaitu ku ni dunya. Iya hangkan aku paitu supaya sigam lappasan ku min hukuman dusa. ⁴⁸ Ma 'llaw katapusan niya'

du ngahukum manga aa iya manulak aku, iya 'nsa' isab nayima' manga pandu' ku. Iya bayi pamandu' ku ma sigam jari pangahukuman sigam. ⁴⁹ Tawwa' ko' itu sabab 'nsa' min pagnahu'-nahu' ku iya hangkan aku mandu', suga' min 'Mma' ku iya mapaitu aku. Bayi aku biyaan uk na bang ayi subay pamandu' ku, maka bang salaingga subay bohan na. ⁵⁰ Maka katauhan ku in panohoan 'Mma' ku makabuwān kallum kakkal sampay ni kasaumulān. Hangkan na, ayi-ayi pamissala ku ma manusiya' bayi panohoan aku asal uk 'Mma' ku."

13

Si Isa ngosean nayi' manga mulid na

¹ Song peen tiyagnaan hinang Pangintōman, kitauhan asal uk si Isa taabut na waktu kakalloan na min dunya itu bo' pabing pahi' ni 'Mma' na. Bayi na kalasahan na asal manga aa suku' na ma dunya itu, bo' ma buttihi' pandaan na ma sigam bang salaingga ehe lasa na ma sigam.

² Manjari song kohap peen, magkakan di si Isa maka manga mulid na. Si Judas anak si Simun Iskariyut ubus na bayi pihōpan pikilan uk nakura' sayitan subay nongan si Isa ni manga banta na. ³ Kitauhan asal uk si Isa in iya bayi kabuwānan kapatut uk 'Mma' na Tuhan magagi ma kamemon. Katauhan na isab in iya bayi paitu min Tuhan maka pabayik du iya ni Tuhan. ⁴ Jari nangge si Isa min pagkakanan bo' hurusan na dalapis badju' na bo' iyampa mag-os maka tuwaliya. ⁵ Numpahan iya bohe' ni diyōm undam

bo' nagna' iya ngosean nayi' manga mulid na pakaniya-pakaniya. Puwas hi' siyapuhan uk na nayi' sigam maka tuwaliya iya pangos na. ⁶ Pag-abut na ni si Simun Petros, uk si Petros ni iya, “Kau, Panghu', kosean nu baha' nayi' ku itu?”

⁷ Nambung si Isa, uk na, “Nsa' tahati nu buttihi' bang ayi hinang ku itu suga' tahati nu du ma sosongun.”

⁸ Uk si Petros, “Nsa' tōōd pakose' ku nayi' ku ma kau.”

“Bang 'nsa' kosean ku nayi' nu,” uk si Isa, “nsa' kau na mulid ku.”

⁹ Uk si Simun Petros ma iya, “Na, Panghu', bang salaihi' du, daa sadja nayi' ku iya kosean nu, sampay tangan ku maka kok ku.”

¹⁰ Uk si Isa, “Bang aa bayi mandi lanu' na baran na. Nayi' na laa iya subay kosean na pabing. Kaam kamemon, lanu' na pangatayan bi, puwas sadja min aa dangan iyu.” ¹¹ Salaihi' halling si Isa sabab katauhan na asal bang sayi song nongan iya ni manga banta na, hangkan uk na in sigam kamemon lanu' na pangatayan sigam, puwas sadja min aa dangan.

¹² Ubus peen kiyosean uk si Isa nayi' manga mulid na, magbadju' iya pabing bo' iyampa ningko' ma bayi tingkoan na. Tiyaw iya ni manga mulid na, uk na, “Tahati bi baha' bang ayi bayi hinang ku itu ma kaam? ¹³ Pangōnan bi aku Guru maka Panghu'. Tawwa' ko' ian, sabab guru bi du aku maka panghu' bi. ¹⁴ Na, pagka aku guru bi maka panghu' bi bayi ngosean nayi' bi, subay aku paningōran bi. Kaam iyu subay magkosean nayi' sehe' bi dangan kaam maka

dangan. ¹⁵ Bayi hinang ku itu panuntuan bi, supaya aku paningōran bi magpareyo' atay bi. ¹⁶ Bannal iya pama' ku itu ma kaam, in banyaga' 'nsa' langkaw min nakura' na, maka sosohoan 'nsa' langkaw min aa noho' iya. ¹⁷ Pagka tahati bi na pamandu' ku itu, tantu kaam kiyōgan bang be' bi du."

¹⁸ Uk si Isa le', "'Nsa' kaam kamemon iya pag-baha' ku itu. Katauhan ku du bang sayi manga aa bayi tapene' ku me' ma aku. Suga' subay du niya' kamaujuran ma bayi siyulat ma diyōm kitab, iya uk na, 'Liyaat du aku uk dakayo' sehe' ku magsawu mangan.' ¹⁹ Baan ta kaam pasal itu hi' ma 'nsa' le' patakka. Jari bang patakka na, kahagad bi du bayi halling ku ma pasalan baran ku bang sayi aku. ²⁰ Bannal iya halling ku itu ma kaam," uk si Isa, "sasuku ngahulmat aa soho' ku, sali' baran ku iya hiyulmat uk na. Maka sasuku ngahulmat aku, tahulmat na iya bayi mapaitu aku."

Pima' uk si Isa in iya siyongan ma sosongun ni manga banta na

(Matiyu 26.20-25; Markus 14.17-21; Lukas 22.21-23)

²¹ Ubus peen halling si Isa itu, susa tōōd diyōm atay na bo' uk na ni manga mulid na, "Bannal pama' ku itu ma kaam, niya' dangan min kaam maggara' nongan aku ni manga banta ku."

²² Magpanganda' manga mulid ian dangan maka dangan. 'Nsa' tōōd kitauhan uk sigam bang sayi pahallingan na. ²³ Jari niya' dakayo' mulid si Isa, aa kalasahan na, ian ningko' ma bihing si

Isa. ²⁴ Sinyal mulid itu uk si Simun Petros maka uk si Petros ma iya, “Tiyawun kono' si Isa bang sayi pighalling uk na hi'.”

²⁵ Manjari pasandig mulid ian ni si Isa niyaw iya, uk na, “Panghu', sayi baha' nongan kau ni banta nu?”

²⁶ Nambung si Isa, uk na, “Iya aa buwanan ku tinapay, ubus bayi tannoan ku iya ni diyōm loho', iya na ian aa hi'.” Sakali killo' tinapay uk si Isa, tinnoan uk na ni loho' bo' iyampa pamuwan na ma si Judas anak si Simun Iskariyut. ²⁷ Pagkallo' tinapay itu uk si Judas magtuwi pahōp nakura' sayitan ni diyōm pikilan na. Uk si Isa ni si Judas, “Dayi'-dayiun na iya song hinang nu iyu.” ²⁸ 'Nsa' niya' minsan dangan min mulid na kasehean makahati bang ayi pihalling uk si Isa ma si Judas hi'. ²⁹ Pagka si Judas nawu' sin sigam, hangkan pangannal sigam kasehean in iya bayi siyoho' uk si Isa malli panyap paghinang atawa siyoho' magsarakka ni manga miskin. ³⁰ Manjari pagsambut peen tinapay uk si Judas magtuwi iya paluwas minnihi'. Sangōm na lahat.

Panohoan bahu

³¹ Paglikut si Judas, uk si Isa, “Buttihi' pindaan na kaehehan ku, Anak Tuhan. Pindaan isab kawasa Tuhan ma sabab hinang ku. ³² Jari bang kapandaan kawasa Tuhan sabab min aku, song isab pandaan na kaehe ku. 'Nsa' du taggōl. ³³ Kaam manga anak-mulid ku,” uk si Isa, “'nsa' na aku taggōl ma itu ma kaam. Peha bi du aku, suga' pama' ku na ma kaam sali' bayi pama' ku ma manga nakura' Yahudi: “'Nsa'

kaam makapahi' ni papahian ku ian.' ³⁴ Na, niya' panohoan bahu buwanan ku ma kaam. Subay kaam maglasa-liyasahi. Maglasa kaam sali' kalasa ku ma kaam. ³⁵ Bang kaam ganta' maglasa-liyasahi, minnihi' kitauhan uk manga manusiya' kamemon in kaam manga mulid ku du."

Pima' uk si Isa pasal mayilu du si Petros

(Matiyu 26.31-35; Markus 14.27-31; Lukas 22.31-34)

³⁶ Uk si Simun Petros ni si Isa, "Tuwan Panghu', paingga kau?"

Uk sambung si Isa, "'Nsa' na kau makabe' ma aku buttihi' ni papahian ku hi', suga' kabe' du kau ma sosongun."

³⁷ "Tuwan," uk si Petros ni iya, "angay aku 'nsa' makabe' ma kau buttihi'?' Maglilla' aku piyatay basta ma sabab nu."

³⁸ Siyambungan iya uk si Isa, uk na, "Paglilla' nu baha' baran nu piyatay ma sabab ku? Bannal iya pama' ku itu ma kau, ma 'nsa' nigauk manuk le', min tallu du kau mayilu in aku 'nsa' katauhan nu."

14

Si Isa lalabayan tudju ni 'Mma' na

¹ Uk si Isa ni manga mulid na, "Daa pasusahun bi diyōm atay bi pasal uk ku hi'. Mangandōl sadja kaam ma Tuhan maka mangandōl kaam ma aku. ² Ian ma ōkōman 'Mma' ku Tuhan heka pabōtangan. 'Nsa' aku bayi maan kaam niya' bang 'nsa' bannal. Pahi' du aku nakapan kaam pabōtangan bi. ³ Na, bang ubus na aku nakapan

pabōtangan bi, pabayik du aku paitu ngallo' kaam bo' bo ta kaam pahi' ni pabōtangan ku supaya kitabi magdakayo' pabōtangan. ⁴ Kaam iyu, katauhan bi labayan tudju pahi' ni papahian ku.”

⁵ Uk si Tomas ni iya, “Tuwan Panghu', 'nsa' katauhan kami bang paingga papahian nu. Salaingga uk kami makaturul pahi'!”

⁶ Uk si Isa ma iya, “Aku iya labayan tudju ni Tuhan. Aku iya poonan kasabannalan. Maka aku iya poonan kallum. 'Nsa' niya' makapahi' ni 'Mma' ku Tuhan bang 'nsa' aku iya palabayan na. ⁷ Buttihi', pagka aku katauhan bi na, katauhan bi du isab 'Mma' ku. Puwas min 'llaw itu katauhan bi du iya, maka tanda' bi du iya.”

⁸ Uk si Pilip ni si Isa, “Tuwan Panghu', pandain 'Mma' nu ma kami, bo' kami kaamuhan.”

⁹ Nambung si Isa ma iya, uk na, “Taggōl aku ma kaam, Pilip, bo' 'nsa' le' katauhan nu bang sayi aku? Sayi-sayi makanda' aku, sali' 'Mma' ku na tōōd iya tanda' na. Jari angay hangkan uk nu in 'Mma' ku subay pindaan ni kaam? ¹⁰ 'Nsa' kau ngahagad baha', Pilip, in aku maka 'Mma' ku dakayo' du? Manga pandu' bayi pamandu' ku ma kaam ian, 'nsa' min paghōna'-hōna' ku suga' min 'Mma' ku, iya pataptap itu ma aku. Ngahinangan iya di na hinang na.” ¹¹ Uk si Isa le', “Subay aku pagkahagad bi pagka uk ku in aku maka 'Mma' ku dakayo' du. Suga' bang aku ganta' 'nsa' pagkahagad bi ma sabab pamissala ku sadja, pagkahagarun bi sadja aku ma sabab manga hinang bayi tahinang ku. ¹² Bannal iya pama' ku itu ma kaam, sayi-sayi magkahagad

ma aku, tahinang na du manga hinang bayi hinang ku. Maka pasong le' manga hinang na min bayi hinang ku, sabab pahi' na aku ni 'Mma' ku Tuhan. ¹³ Ayi-ayi amu' bi ni 'Mma' ku ma sabab aku iya panabbutan bi, hinang ku du ma kaam supaya min hinang ku maehehan 'Mma' ku. ¹⁴ Ayi-ayi amu' bi ni aku ma sabab panabbut bi ma aku, paniya' ku sadja du ma kaam.”

Nganjanji' si Isa mapaitu Nyawa Sutsi

¹⁵ Uk si Isa le', “Bang aku kalasahan bi du, tantu be' bi manga panohoan ku ma kaam.

¹⁶ Ngamu' du aku ni 'Mma' ku bo' niya' du pamuwan na ma kaam saddi min aku nabangan kaam ganti' ku. Pataptap du iya ma kaam saumul-umul.

¹⁷ Iya manabang itu Nyawa Tuhan, iya ma' kasabannalan pasal Tuhan. Suga' manga aa 'nsa' ngisbat Tuhan, 'nsa' tatayima' uk sigam Nyawa Tuhan sabab 'nsa' iya tasayu uk sigam, maka 'nsa' iya kitauhan. Suga' kaam iyu, katauhan bi du Nyawa Tuhan sabab iyu du iya ma kaam maka pataptap iya ma diyōm atay bi.

¹⁸ “Minsan aku pakallo', 'nsa' du kaam pasaran ku. Pabayik du aku paitu ni kaam. ¹⁹ 'Nsa' taggōl bo' 'nsa' aku tanda' uk manga aa 'nsa' ngisbat Tuhan. Suga' kaam iyu, tanda' bi du aku bo' 'llum du kaam saumul-umul pagka aku iya asal 'llum.

²⁰ Taabut peen waktu ian, katauhan bi du in aku maka 'Mma' ku dakayo' asal, maka katauhan bi isab in kaam maka aku dakayo' du.

²¹ “Sayi-sayi nayima' manga panohoan ku sam-pay me', iya iyu aa asal lasa ma aku. Jari sasuku lasahan aku, kilasahan du iya uk 'Mma' ku. Iya

du aku lasahan iya, maka pahati ku di ku ma iya.”

²² Sakali tiyaw si Isa uk si Judas, iya 'nsa' Judas Iskariyut. “Panghu,” uk na, “ayi sabab na hangkan pahati nu di nu ma kami sadja, bo' 'nsa' ma manusiya' kamemon?”

²³ Nambung si Isa, uk na, “Bang aa lasahan aku, tantu bōgbōgan na du manga pamandu' ku. Jari kilasahan du iya uk 'Mma' ku bo' pay'an du kami maka 'Mma' ku pabōtang ma iya. ²⁴ Suga' bang aa 'nsa' lasa ma aku, 'nsa' isab bōgbōgan na manga pandu' ku. Maka pandu' iya take bi halling ku itu, 'nsa' min hōna'-hōna' ku suga' min 'Mma' ku, iya bayi mapaitu aku.

²⁵ “Bayi na itu pama' ku ni kaam sasang ku masi maitu ma kaam. ²⁶ Suga' ma sosongun piyanduan du kaam pasal kamemon uk Nyawa Sutsi, iya pipaitu uk 'Mma' ku nabangan kaam paganti' min aku, pamaintōm kaam pasal kamemon bayi pamandu' ku ma kaam.”

²⁷ Uk si Isa le', “Iya pamuwan ku ma kaam kasannangan ma diyōm atay. Kasannangan itu min aku asal, maka 'nsa' niya' sali' na ma diyōm dunya. Hangkan uk ku ma kaam, daa pasusahun bi atay bi maka daa kaam tiyāw. ²⁸ Bayi na take bi halling ku ma kaam, iya uk ku hi', 'Pakallo' aku min kaam suga' pabayik du aku paiyu ni kaam.’ Bang aku kalasahan bi tantu du kaam kiyōgan pagka aku pahi' ni 'Mma' ku, sabab langkaw iya min aku. ²⁹ Bayi na itu pama' ku ma kaam buttihi' baba peen aku 'nsa' le' pakallo', supaya aku pagkahagad bi bang taabut na waktu

ian. ³⁰ 'Nsa' na aku makajari missalahan kaam pataggōl, sabab song na takka nakura' sayitan iya mag-agi ma babaw dunya itu. Aku itu 'nsa' du kapag-agihan uk na. ³¹ Suga' kitauhan uk manga manusiya' kamemon in aku lasa asal ma 'Mma' ku, iya hangkan aku magpanuyu' ngahinang kamemon sali' panohoan 'Mma' ku ma aku.

“Na, sung na,” uk si Isa. “Magpakalloan na kitabi minnitū.”

15

Si Isa sali' dalil di poonan tiyanōm

¹ Manjari itu magparalilan si Isa. Uk na ni manga mulid na, “Aku itu sali' dalil di poonan tiyanōm, maka 'Mma' ku dalil aa ngayaran pagtanōman. ² Kamemon kasengahan ku sasuku 'nsa' muwan buwa', killoan uk na. Maka kamemon kasengahan ku taga buwa' hiyawanen uk na bo' pakannōp buwa' na. ³ Kaam iyu dalil senga bo' hawanan na kaam maka manga lapal pamandu' ku kaam. ⁴ Subay kaam patōtōg ma aku bo' patōtōg aku ma kaam. Iya dalil na senga 'nsa' buwaan di na, subay dōs maka poonan na bo' magbuwa'. Damikkiyan na kaam iyu, 'nsa' kaam makahinang hap duwal bang aku iya pamean bi kakkal.

⁵ “Aku itu di poonan tiyanōm, bo' kaam iya dalil kasengahan ku. Sayi-sayi kaam patōtōg ma aku, bo' aku isab patōtōg ma iya, heka buwa' na ma kawul-piil. Sabab bang aa ganta' ōkat min aku, 'nsa' niya' tahinang na hap. ⁶ Sayi-sayi 'nsa' patōtōg ma aku, sali' iya dalil senga sagpe', timanan maka pilanōsan di na na. Manjari

manga senga malanōs itu tipun du bo' liyarukan ni diyōm api tiyutung. ⁷ Suga' bang kaam patōtōg ma aku, maka bang tawu' bi pandu' ku ma diyōm atay bi, diyulan du kaam uk Tuhan ma ayi-ayi amu' bi. ⁸ Bang kaam muwan buwa' paheka ma kawul maka piil, pimehe du 'Mma' ku, bo' minnihi' kaam tahinang mulid ku sabannal-bannal. ⁹ Lasa ku ma kaam sali' du lasa 'Mma' ku ma aku. Daa kaam pabutas min lasa ku. ¹⁰ Bang be' bi manga panohoan ku, 'nsa' du kaam butas min lasa ku. Sali' aku, be' ku asal manga panohoan 'Mma' ku ma aku bo' 'nsa' aku butas min lasa na.

¹¹ “Hangkan itu pamandu' ku ma kaam, supaya kaam kahōpan sali' kakōgan ku, maka supaya jukup isab kakōgan bi. ¹² Iya na itu panohoan ku ma kaam, subay kaam maglasa-liyasahi sali' paglasa ku ma kaam. ¹³ Bang niya' aa lilla' matay sabab min lasa na ma manga bagay na, 'nsa' kaliyuhan lasa salaihi'. ¹⁴ Kaam iyu, bagay ku du kaam bang hinang bi manga panohoan ku ma kaam. ¹⁵ 'Nsa' na kaam ōnan ku sosohoan sabab sosohoan 'nsa' pitau bang ayi na peen hinang uk nakura' na. Suga' kaam iyu bayi patau ku kamemon iya take ku min 'Mma' ku, hangkan kaam ōnan ku na manga bagay ku. ¹⁶ 'Nsa' kaam iya bayi makapene' aku, suga' aku iya bayi mene' kaam, maka bayi ngawak-ilan kaam supaya heka kahapan tahinang bi, kahapan 'nsa' pinda. Jari ayi-ayi pangamu' bi ni Tuhan ma sabab aku iya panabbutan bi, tantu kaam diyulan uk na. ¹⁷ Na iya na itu panohoan ku ma kaam, subay kaam maglasa-liyasahi.”

Manga bean si Isa kibansihan uk manga aa 'nsa' ngisbat Tuhan

¹⁸ Uk si Isa ni manga mulid na, “Bang kaam ganta' kibansihan uk manga aa 'nsa' ngisbat Tuhan ma dunya itu, intōmun bi aku. Bayi aku kibansihan uk sigam dahu le' min kaam. ¹⁹ Bang bayi kaam ganta' dambean maka manga aa 'nsa' ngisbat, bayi du kaam kilasahan uk sigam pagka suku' sigam. Suga' pabidda' na kaam. Bayi kaam pene' ku pisaddi min manga aa ian, hangkan kaam kibansihan uk sigam. ²⁰ Intōmun bi bayi halling ku ma kaam, iya uk ku hi', ‘In banyaga' 'nsa' du langkaw min nakura' na.’ Na, bang aku nakura' bi liyaat uk manga aa ian, tantu isab kaam liyaat du uk sigam. Bang bayi sigam me' ma pamandu' ku, me' du isab sigam ma pamandu' bi. ²¹ Suga' kibansihan du kaam maka liyaat du kaam uk sigam sabab suku' ku kaam. 'Nsa' tōōd sigam tau ma Tuhan, iya bayi mapaitu aku. ²² Bang bayi 'nsa' aku paitu ni dunya manduan sigam, 'nsa' du sigam katōngan dusa. Suga' ma buttihi' 'nsa' na sigam makaraawa pasal manga dusa sigam sabab 'nsa' na sigam awam. ²³ Sayi-sayi bansihan aku, bansi du isab iya ma 'Mma' ku. ²⁴ Manga aa ian, bang bayi 'nsa' tahinang ku ma panganda' sigam manga hinang iyampa hinang, 'nsa' du sigam bayi katōngan dusa. Suga' tanda' na uk sigam kahinangan ku ian, maka bansi na sigam ma aku maka ma 'Mma' ku. ²⁵ Suga' tantu du aku kibansihan uk sigam bo' supaya tuman iya bayi tasulat ma kitab sara' sigam, iya uk na, ‘Kibansihan aku uk sigam ma 'nsa' niya' poon sabab na.’ ”

²⁶ Halling le' si Isa, uk na, “Paitu du ni kaam aa Pananabang, hati na Nyawa Tuhan iya paluwas min Tuhan. Ma' iya kasabannalan pasal Tuhan. Papaitu ku iya ni kaam min 'Mma' ku. Jari pagmaitu na iya naksi' du iya ma sabab ku. ²⁷ Kaam isab, naksi' du kaam ma sabab ku sabab sehe' ku asal kaam sataggōl min katagna.”

16

¹ Uk si Isa ni manga mulid na, “Bayi na pama' ku itu ma kaam bo' supaya kaam 'nsa' ngalabba min pangandōl bi tudju ni aku. ² Kaam iyu song 'nsa' pisōd ni diyōm langgal uk manga nakura' agama. Maka takka du waktu, bang niya' aa mapatay kaam, iya pangannal sigam in hinang sigam hi' me' ma kabayaan Tuhan. ³ Hangkan salaihi' hinang manga aa ma kaam sabab 'nsa' sigam bayi makatauhan 'Mma' ku atawa aku. ⁴ Baan ta kaam pasal itu hi' supaya kaam makaintōm bang taabut waktu patakka ni kaam manga pakaradjaan itu. Taintōm bi du bayi pama' ku itu ma kaam.”

Hinang Nyawa Sutsi

“Nsa' kaam bayi baan ku dahu sabab masi aku ma kaam. ⁵ Suga' buttihi' baan ta kaam sabab song na aku pabayik pahi' ni bayi mapaitu aku, bo' peen 'nsa' niya' min kaam bayi tiyaw aku bang paingga aku. ⁶ Makalandu' na kasusahan bi pagka kaam baan ku na. ⁷ Suga' bannal sadja iya pama' ku itu ma kaam, mehe le' kahapan ma kaam bang aku pakallo'. Sabab bang aku sawupama bayi 'nsa' pakallo', 'nsa' du paitu

ni kaam iya Pananabang hi'. Suga' bang aku pakallo', papaitu ku du iya ni kaam. ⁸ Pagmaitu peen ma kaam Pananabang itu, pahatihan na du manga manusiya' ma dunya itu pasal dusa, maka pasal kaadilan, maka pasal hukuman Tuhan. ⁹ Pahatihan na du sigam pasal dusa sigam, sabab 'nsa' sigam magkahagad ma aku. ¹⁰ Pahatihan na du sigam pasal kaadilan, sabab pahi' na aku ni 'Mma' ku bo' 'nsa' na aku tanda' bi. ¹¹ Pahatihan na du sigam pasal hukuman Tuhan, sabab tahukum na nakura' sayitan, iya mag-agi ma babaw dunya itu.

¹² “Heka le' pama' ku ma kaam,” uk si Isa, “suga' 'nsa' tabo pikilan bi buttihi'. ¹³ Subay na takka paitu Nyawa Tuhan, iya magpahati kasabannalan pasal Tuhan, bo' iyampa kaam panduan pasal kasabannalan kamemon. 'Nsa' du iya mandu' min pagnahu'-nahu' na, suga' ayi-ayi take na min Tuhan, iya na hi' pamandu' na. Maka baan na du kaam pasal pakaradjaan iya patakka ma sosongun. ¹⁴ Pimehe du aku uk Nyawa Tuhan sabab kamemon pamandu' na ma kaam asal min aku du. ¹⁵ Ayi-ayi ma 'Mma' ku ma aku du isab, hangkan uk ku ma kaam in kamemon pama' Nyawa Tuhan ma kaam asal min aku du.”

Karukkaan maka kakōgan

¹⁶ Uk si Isa, “'Nsa' na taggōl, 'nsa' na aku tanda' bi. Pagpuwas ian isab, 'nsa' taggōl bo' aku tanda' bi du.”

¹⁷ Magbissala manga mulid si Isa kasehean, uk sigam, “Ayi baha' hati na, iya uk na “'nsa' na taggōl bo' 'nsa' na iya tanda' tabi kono', maka

puwas ian hi' 'nsa' taggōl bo' tanda' ta iya kono' pabing?' Maka bayi halling na isab, iya uk na hi', 'sabab pahi' na iya kono' ni 'Mma' na?' ¹⁸ Ayi baha' hati na 'taggōl-taggōl', iya pagbissala na itu? Pasa ayi pagbissala na!"

¹⁹ Kitauhan asal uk si Isa in manga mulid na ian baya' tiyaw iya pasal bissala na bang ayi hati na. Hangkan uk na ni sigam, "Sini' bayi uk ku ma kaam, 'nsa' taggōl bo' 'nsa' aku tanda' bi, maka 'nsa' du isab taggōl bo' tanda' bi du aku pabing'. Iya na itu baha' pagtiyaw-tiyawan bi dangan maka dangan? ²⁰ Bannal sadja pama' ku itu ma kaam, kaam iyu magsusa du maka magdukka', suga' kiyōgan du manga aa 'nsa' ngisbat Tuhan. Tawwa' du kaam kasusahan suga' papinda du susa bi ni kalasigan. ²¹ Iya dalil na sali' danda nganak. Susa iya sasang na song nganak. Suga' pagmaluwasan na anak na, 'nsa' na taintōm na paddi' bayi kalabayan na. Gam peen iya kiyōgan sabab niya' onde'-onde' palahil na ni dunya. ²² Damikkiyan na ma kaam. Ma buttihi' susa kaam, suga' mag'nda' du kitabi pabing. Manjari kiyōgan du kaam tōōd maka 'nsa' niya' makapakalloan kiyōgan bi ian min diyōm atay bi.

²³ "Bang taabut 'llaw pag'nda' kitabi pabayik 'nsa' na niya' paniyawan bi aku. Bannal pama' ku itu ma kaam, ayi-ayi amu' bi ni 'Mma' ku ma sabab aku iya pamanyabutan bi, tantu kaam diyulan sadja uk na. ²⁴ Dahu minnitū 'nsa' kaam bayi makaamu' ayi-ayi ma sabab aku iya pamanyabutan bi. Ngamu' na kaam bo' diyulan sadja kaam bo' jukup kakōgan bi."

Taraōg manga aa 'nsa' ngisbat Tuhan

²⁵ Uk si Isa ni sigam, “Bayi aku magparalilan manduan kaam. Suga' niya' du 'llaw takka, 'nsa' na aku magparalilan ma kaam. Hangpas sadja pamissala ku ma kaam pasal 'Mma' ku. ²⁶ Taabut peen 'llaw ian hi', kaam baran bi ngamu' du ni Tuhan ma sabab aku iya pamanyabutan bi. 'Nsa' na aku ngamuan kaam ni 'Mma' ku, ²⁷ sabab mismu 'Mma' ku lasa ma kaam. Kilasahan kaam uk na ma sabab aku iya kalasahan bi maka ma sabab pagkahagad bi ma aku, in aku bayi paitu min Tuhan. ²⁸ Aho', bayi aku paitu min 'Mma' ku Tuhan pasampay ni dunya itu, bo' ma buttihi' pakallo' na aku min dunya bo' pabing pahi' ni 'Mma' ku.”

²⁹ Uk manga mulid na ni iya, “buttihi' hangpas na pamissala nu, 'nsa' bissala paralilan. ³⁰ Katauhan kami na in kau makasakupan du ayi-ayi kamemon. 'Nsa' na niya' kagunahan nu kine ma tiyaw aa sabab katauhan nu asal diyōm pikilan sigam. Hangkan na kami ngahagad tōōd in kau bayi paitu min Tuhan.”

³¹ Uk si Isa ma sigam, “Magkahagad na kaam baha' buttihi'? ³² Song na waktu, marayi' na tōōd, in kaam iyu magkawukanat du. Maglahihan du kaam ni kalumaan bi pakaniya-pakaniya bo' 'mbanan bi du aku didi ku. Suga' iya bannal na, 'nsa' aku didi ku sabab patōtōg du 'Mma' ku ma aku. ³³ Baan ta na kaam pasal itu kamemon bo' supaya sannang diyōm atay bi, pagka kaam magdakayo' maka aku. Ma itu ma dunya, binsana' du kaam uk manga aa 'nsa'

ngisbat Tuhan, suga' daa kaam tiyāw. Taraōg ku na sigam.”

17

Si Isa ngamu'-ngamu' ni Tuhan pasal manga mulid na

¹ Ubus peen itu bissala uk si Isa, pahangad iya tudju ni sulga' nabbut ni Tuhan. “O 'Mma',” uk na, “taabut na waktu. Pamehehun aku, Anak nu, supaya aku makapamehe ma kau. ² Bayi aku kawakilan nu mag-agi ma manusiya' kamemon bo' supaya buwanan ku kallum kakkal ni manga aa kamemon iya pamasuku' nu ma aku. ³ Kallum kakkal itu, iya na itu hatihan na: sasuku tau ma kau in kau Tuhan tunggal sabannal-bannal, maka tau isab ma si Isa Almasi iya papaitu nu ni dunya, niya' na kallum na kakkal ni kasaumulan. ⁴ Bayi na pandaan ku kaehehan nu ma itu ma dunya, sabab taubus na uk ku manga hinang bayi pamahinang nu aku. ⁵ O 'Mma', pamehehun aku maiyu ma haddarat nu, sali' kapamehe nu ma aku waktu kamaiyu ku ma kau ma 'nsa' le' bayi niya' dunya pipanjari.

⁶ “Bayi na kau patau ku ni manga aa iya pamasuku' nu aku ma itu ma dunya. Suku' nu asal sigam, bo' pasuku' nu sigam ma aku. Tabe' uk sigam lapal palman nu, ⁷ maka kitauhan na uk sigam in kamemon pamuwan nu aku asal min kau. ⁸ Bayi na pasampay ku ni sigam lapal pamuwan nu aku, maka tatayima' na uk sigam. Katauhan sigam na in aku sabannal-bannal deyo'

bayi min kau, maka magkahagad na sigam in kau bayi mapaitu aku.

⁹ “O 'Mma', amuan ku junjung le' manga aa itu. 'Nsa' manusiya' kamemon iya amuan ku itu, suga' manga aa bayi pamasuku' nu aku sadja, sabab sigam itu suku' nu du. ¹⁰ Ma kau du suku' ku kamemon, maka ma aku du isab suku' nu kamemon. Tanda' isab kamehe ku ma sabab manga aa suku' ku itu. ¹¹ Na, song na aku pabayik paiyu ni kau. Song na labbahan ku dunya itu, suga' sigam suku' ku, tiya' le' sigam masi ma dunya. O 'Mma' ku Sutsi, jagahin le' sigam sabab min barakat ōn nu, iya ōn bayi pamuwan nu aku, bo' supaya sigam magdakayo' atay sali' kita. ¹² Sataggōl aku masi ma itu ma manga aa iya pamasuku' nu aku, bayi sigam jagahan ku min barakat ōn nu, ōn bayi pamuwan nu aku. Bayi sigam tungguan ku hangkan 'nsa' niya' min sigam bayi palungay min kau. Hangkan du dakayo', iya gantaan na lungay, bo' minnihi' tuman du peen in bayi pigpalatun ma diyōm kitab.

¹³ “Na, song na aku pabayik paiyu ni kau. Hangkan, sataggōl aku masi ma dunya itu halling ku na peen lapal ku itu bo' mehe kakōgan sigam sali' kakōgan ku. ¹⁴ Bayi na pasampay ku ni sigam lapal palman nu. Jari kibansihan sigam uk manga aa 'nsa' ngisbat kau, sabab saddi sigam min manga aa hi'. Sali' aku na sigam, sabab saddi asal aku min manga aa 'nsa' ngisbat kau ma diyōm dunya. ¹⁵ 'Nsa' amuan ku manga aa suku' ku itu subay pakallo' nu min dunya. Suga' iya amu' ku bang peen sigam jagahan nu

bo' 'nsa' tapagagihan uk nakura' sayitan, iya patilaatun hi'. ¹⁶ Saddi aku min manga aa 'nsa' ngisbat kau ma diyōm dunya itu. Damikkiyan na manga aa suku' ku, saddi isab min manga aa ian. ¹⁷ Pasaddihun maka sutsihun sigam supaya sigam ma kau sadja. Iya panutsi sigam pandu' nu bannal, hati na palman nu. ¹⁸ Bayi sigam soho' ku pahi' ni manga aa ma dunya, sali' bayi panoho' nu ma aku paitu ni diyōm dunya. ¹⁹ Ma sabab sigam, iya hangkan aku magpasuku' di ku ma kau, supaya sigam suku' nu tōōd.

²⁰ “'Nsa' sadja manga mulid ku itu hi' iya amuan ku,” uk si Isa, “suga' manga aa kamemon iya song magkahagad ma aku ma sabab lapal sigam. ²¹ O 'Mma', ngamu' aku junjung ni kau, bang peen sigam daatay kamemon sali' kita, pagka kau pataptap asal ma aku, maka aku pataptap ma kau. Mura-murahan, bang peen sigam patōtōg ma kita, bang peen isab sigam magdakayo' atay kamemon supaya magkahagad manga aa ma dunya in kau bayi mapaitu aku. ²² Bayi sigam pamehe ku sali' bayi pamehe nu ma aku, supaya sigam magdakayo' atay sali' kita. ²³ Hati na pataptap aku may'an ma sigam sali' kau pataptap asal ma aku, bo' supaya sigam daatay tōōd. Jari minnihi' kitauhan uk manga aa ma dunya itu in kau bayi mapaitu aku, maka kitauhan isab in manga aa magkahagad ma aku kalasahan nu du sali' pangalasa nu ma aku.

²⁴ “O 'Mma'! Bayi pamasuku' nu aku manga aa itu, bo' kabayaan ku sigam subay parōngan ma aku ma kamaiyuhan ku, bo' sigam makanda'

sahaya ku iya bayi pamuwan nu aku. Sabab kalasahan nu aku asal ma 'nsa' le' niya' dunya. ²⁵ O 'Mma', kau iya adil. 'Nsa' kau kitauhan uk manga aa 'nsa' ngisbat kau, suga' aku itu tauhan kau du. Maka manga aa suku' ku itu, tau isab sigam in kau bayi mapaitu aku. ²⁶ Bayi na kau patau ku ma sigam, maka patau ku na peen bo' supaya sigam pahōpan nu lasa tudju ni pagkahi sigam, sali' lasa nu ma aku. Patau ku isab sigam supaya aku patōtōg ma diyōm atay sigam.”

18

Panaggaw ma si Isa

(Matiyu 26.47-56; Markus 14.43-50; Lukas 22.47-53)

¹ Puwas peen si Isa nambahayang ni Tuhan, pakallo' iya maka manga mulid na tudju ni dambiya' sapa' iyōnan Kedron. Niya' kabbun may'an bo' pasōd di si Isa ni diyōm na. ² Na, kitauhan uk si Judas bang paingga iya papahian si Isa sabab daran iya maka manga mulid na bayi magtipun pay'an. Si Judas itu aa song nongan si Isa ni manga banta na. ³ Jari pay'an si Judas ni kabbun ian mo dambaanan sundalu bangsa Roma maka manga jaga min langgal pagkulbanan. Manga jaga itu bayi siyoho' uk manga imam nakura' maka uk manga Parisi. Magtakōs sigam maka magsu' maka magbo palitaan. ⁴ Kitauhan asal uk si Isa kamemon iya song makani-iya, hangkan iya pasong pasampang ni manga aa ian. Uk na ni sigam, “Sayi peha bi?”

⁵ Uk sigam, “Peha kami si Isa, aa min Nasaret.”

“Aku na iya,” uk si Isa.

Si Judas, iya aa nongan si Isa ni manga banta na, ian magtange maka manga aa ian. ⁶ Halling si Isa, “Aku na iya,” magtuwi sigam pasuhut pahantak. ⁷ Jari tiyaw uk si Isa pabayik, uk na, “Sayi peha bi?”

Uk sambung sigam, “Si Isa, aa min Nasaret.”

⁸ Jari halling si Isa, uk na, “Bayi na kaam baan ku, iya na ko' aku itu. Bang aku iya peha bi, na pasarin bi manga sehe' ku itu mowe'.”
⁹ Salaitu halling na bo' niya' kamaksuran ma bayi panambahayang na ni 'Mma' na Tuhan, iya uk na hi', “O 'Mma', 'nsa' niya' lungay minsan dakayo' min manga aa bayi pamasuku' nu aku.”

¹⁰ Magtakōs asal si Simun Petros, jari hiyurus-an uk na takōs na bo' lagut na sosohoan imam nakura'. Iya tawwa' tainga na ni katau, lutas magtuwi. Ōn sosohoan itu si Malkus. ¹¹ Uk si Isa ni si Petros, “Sulugun takōs nu ni taguban na iyu. Akuhan ku du kamemon kabinsanaan iya pamakaral ma aku uk 'Mma' ku.”

Si Isa tiyukbalan ni sara' si Annas

¹² Manjari siyaggaw si Isa uk manga sundalu maka kapitan sigam maka uk manga jaga Yahudi, bo' ingkōtan iya uk sigam. ¹³ Biyo iya uk sigam pahi' ni si Annas dahu. Si Annas itu matao si Kayapas, imam-nakura' ma tahun ian. ¹⁴ Si Kayapas iya bayi mandu' kagaraan ma manga nakura' Yahudi, iya uk na hap le' bang dakayo' du aa matay ganti' manga aa kamemon.

*Si Petros mayilu in iya 'nsa' mulid si Isa
(Matiyu 26.69-70; Markus 14.66-68; Lukas
22.55-57)*

¹⁵ Na, paturul ma si Isa si Simun Petros maka mulid dakayo'. Mulid dakayo' itu magkatau asal maka imam nakura', hangkan iya makabe' ma si Isa sampay pasōd ni diyōm halaman luma' imam nakura' hi'. ¹⁶ Suga' si Petros iya tamban ma luwasan lawang. Lipara paluwas pabing mulid si Isa dakayo' hi'. Maid iya min danda ma nunggu' lawang bo' iyampa bo na si Petros pasōd. ¹⁷ Tiyaw si Petros uk danda ma lawang ian. "Kau baha," uk na, "dakayo' mulid isab ma aa siyaggaw ian?"

Mayilu magtuwi si Petros. "'Nsa'," uk na.

¹⁸ Na, haggut sangōm ian, hangkan manga sosohoan maka manga jaga hi' bayi ngandōkōt api, bo' ian sigam magtanggehan ma katilibut api magdangkahan. Pay'an isab si Petros patipun ni sigam parangka.

*Si Isa siyumariya uk imam nakura'
(Matiyu 26.59-66; Markus 14.55-64; Lukas
22.66-71)*

¹⁹ Manjari si Annas, iya bayi imam-nakura' dahu, numariya si Isa ma pasal manga mulid na maka ma pasal pamandu' na. ²⁰ Nambung si Isa, uk na, "Bayi aku manduan manga mahadjana' kamemon ma mata mayiran sadja. Ayi-ayi pamandu' ku bayi halling ku ma pagtipunan manga Yahudi, ma diyōm kalanggal-langgalan maka ma diyōm langgal pagkulbanan. 'Nsa' niya' bayi pamandu' ku ma kalimbungan aa. ²¹ Angay

aku tiyaw nu? Tiyawun manga aa bayi kake ma pamandu' ku. Tiyawun sigam bang ayi bayi pamandu' ku. Katauhan sigam du."

²² Pagbissala peen itu uk si Isa magtuwi iya siyampak uk dakayo' jaga bayi may'an, bo' uk na ni si Isa, "'Nsa' niya' addat nu nambungan imam-nakura' salaiyu!"

²³ Siyambungan jaga ian uk si Isa, uk na, "Bang hati sã' halling ku ma imam-nakura', bain manga aa kamemon ma pagsaraan itu bang ayi kasaan halling ku. Suga' bang 'nsa' niya' sã' na, angay aku sampak nu?" ²⁴ Puwas na hi' siyoho' si Isa uk si Annas tiyukbalan pahi' ni si Kayapas, imam-nakura', ma masi le' iya ingkōtan.

Si Petros mayilu pabing in iya 'nsa' mulid si Isa (Matiyu 26.71-75; Markus 14.69-72; Lukas 22.58-62)

²⁵ Si Simun Petros ian masi nangge ma parangkahan. Tiyaw iya uk manga sehe' na magtangehan, uk sigam, "Kau baha', dakayo' mulid aa ian?"

Mayilu si Petros. "'Nsa'," uk na.

²⁶ Ian isab dakayo' sosohoan imam nakura', niya' kasugsugan na ni aa bayi lutas tainga na uk si Petros. Uk sosohoan itu ni si Petros, "'Nsa' kau baha' bayi tanda' ku may'an ma diyōm kabbun me' ma aa hi'?"

²⁷ Mayilu si Petros pabing. "'Nsa'," uk na. Magtuwi du nigauk manuk.

Si Isa biyo paharap ni si Gubnul Pilatu (Matiyu 27.1-2, 11-14; Markus 15.1-5; Lukas 23.1-5)

28 Dayi' 'llaw peen lahat, pipinda si Isa min luma' si Kayapas tudju ni luma' gubnul bangsa Roma. Suga' manga nakura' Yahudi 'nsa' pasōd ni diyōm luma' gubnul sabab bang sigam ganta' pasōd ni diyōm luma' 'nsa' luma' Yahudi, batal sigam bo' 'nsa' sigam makajari palamud mag-jamu ma hinang Pangintōman. 29 Hangkan paluwas si Gubnul Pilatu ni sigam tiyaw ni sigam, uk na, “Ayi panuntutan bi aa itu?”

30 Uk sambung sigam, “Nsa' du bayi tukbalan kami aa itu ni kau bang 'nsa' niya' dusa na.”

31 “Na,” uk si Pilatu ni sigam, “Kaam na ngahukum iya ma sali' kalangnganan sara' bi.”

Nambung manga Yahudi, uk sigam, “Nsa' niya' kapatut kami mabōtang hukuman ni kamatay minsan ma sayi.” 32 Salaihi' kahalan na supaya niya' kamaksuran bayi halling si Isa dahu pasal salaingga kamatay na.

33 Pasōd si Pilatu ni diyōm luma' na pabing bo' soho' na si Isa biyo pahi' ni iya. Uk na ni si Isa, “Kau iyu, sultan baha' ma bangsa Yahudi?”

34 Uk sambung si Isa, “Iya tiyaw nu itu, min paghōna'-hōna' nu baha', atawa niya' aa saddi bayi ngahakahan kau ma pasalan ku?”

35 Nambung si Pilatu, uk na, “Oy! Pangannal nu aku Yahudi baha'! Manga bangsa nu du maka manga nakura' kaimaman bi iya bayi nukbalan kau paitu ni aku. Angay, ayi dusa nu?”

36 Nambung si Isa, uk na, “Iya pagsultanan ku 'nsa' ma itu ma dunya. Bang pagsultanan ku bayi ma itu ma dunya, bayi du ngatu manga bean ku bo' aku 'nsa' tasaggaw uk manga nakura' Yahudi. Aho', 'nsa' maitu pagsultanan ku.”

³⁷ Jari tīyaw iya uk si Pilatu, uk na, “Bang salaiyu, sultan kau baha?”

Uk sambung si Isa, “Kau iya halling in aku sultan. Iya na itu sababan na hangkan aku iyanak maka hangkan aku paitu ni dunya, supaya aku makapamissala ma pasal kasabannalan. Sasuku me' ma kasabannalan ningōd du ma aku.”

³⁸ Uk si Pilatu, “Ayi iya kasabannalan?”

*Si Isa pibōtangan hukuman ni kamatay
(Matiyu 27.15-31; Markus 15.6-20; Lukas 23.13-25)*

Puwas peen ian hi' paluwas si Pilatu pabayik pahi' ni manga Yahudi bo' uk na ma sigam, “Nsa' niya' tapeha ku sababan pangahukuman ku aa itu. ³⁹ Suga' kahaba' waktu paghinang hinang Pangintōman, iya kabiyaksahan bi subay niya' dakayo' pilisu palappa ku. Baya' kaam baha' bang palappahan ku kaam sultan bangsa Yahudi?”

⁴⁰ Magpangōlang manga aa ian, uk sigam, “Daa bang aa iyu hi'. Si Barabbas iya kabayaan kami.” Na, si Barabbas itu mundu.

19

¹ Manjari itu noho' si Pilatu si Isa subay liyapdōsan na. ² Puwas na hi' niya' bahan itingan liyubid uk manga sundalu, hinang sali' dagbōs korona sultan panangōn uk sigam ma kok si Isa. Pijubahan isab iya uk sigam maka juba taluk, sali' dagbōs juba sultan. ³ Patampal sigam ni iya magbayik-bayik bahasa magtungging. Uk pagtungging sigam, “Assalamu alaykum, Appa'

Sultan Yahudi!” Jari pigsampak iya uk sigam ma bayihu' na.

⁴ Paluwas pabing si Pilatu missalahan baanan manga aa magtipunan ian, uk na, “'Ndaun bi. Tiya' si Isa paluwas ku ni kaam bo' supaya katauhan bi 'nsa' niya' tatawwa' ku sababan na pamabōtangan ku iya hukuman.” ⁵ Jari paluwas isab si Isa. Masi le' bahan itingan siyangōn ma kok na, maka masi le' juba na taluk. Uk si Pilatu ni manga aa, “'Ndaun bi. Iya na itu aa hi!”

⁶ Pag'nda' peen manga imam nakura' maka manga jaga langgal ma si Isa, magtuwi sigam ngōlang, uk na, “Papatayun iya! Lansangun iya ni hag!”

Uk si Pilatu ni sigam, “Baya'-baya' bi na! Kalloun bi bo' kaam na ngalansang iya ni diyata' hag. Suga' bang ma aku 'nsa' niya' sababan na tatawwa' ku pamabōtangan iya hukuman ni kamatay.”

⁷ Uk manga Yahudi ian ni iya, “Niya' sara' kami, uk na aa iyu subay piyatay sabab iya maghalling in iya Anak Tuhan kono'.”

⁸ Makake peen si Pilatu ma halling manga aa itu, gam peen pasong gawa na. ⁹ Biyo uk na si Isa pasōd pabayik ni diyōm luma' na bo' tiyaw na, uk na, “Minningga kau?”

Suga' 'nsa' nambung si Isa. ¹⁰ Uk si Pilatu ni iya, “Angay kau? 'Nsa' aku sambungan nu? 'Nsa' katauhan nu baha', niya' kapatut ku malappa kau? Maka niya' kapatut ku ngalansang kau ni diyata' hag bo' kau piyatay.”

¹¹ Nambung si Isa, uk na, “Bang 'nsa' bayi min Tuhan muwanan kau kapatut, 'nsa' du niya'

patut nu mapatay aku. Hangkan na aa bayi nukbalan aku ni kau mehe le' dusa na min dusa nu."

¹² Puwas na hi' meha lawang si Pilatu pamalappa na si Isa. Suga' magpangōlang na peen baanan Yahudi hi', uk sigam, "Bang kau malappa aa iyu, 'nsa' kau na bagay Sultan Mahatinggi. Sayi-sayi magsultan-sultan di na magbanta du maka Sultan Mahatinggi."

¹³ Pagtake pamissala manga aa ian uk si Pilatu, biyo uk na si Isa paluwas. Bo' ningko' si Pilatu ma pangahukuman, ian ma halaman iyōnan Halaman Batu. (Gabbata ōn na bang ma bahasa Hibrani.) ¹⁴ 'Llaw ian 'llaw pagsakap jamu ma hinang Pangintōman, maka song lattu 'llaw na. Jari pagtingko' si Pilatu uk na ni manga aa, "Tiya' na Sultan bi!"

¹⁵ Suga' magpangōlang sadja manga aa ian, uk sigam, "Papatayun na! Papatayun na! Lansangun ni diyata' hag!"

Tiyaw sigam uk si Pilatu, uk na, "Angay, kabayaan bi baha' subay soho' ku sultan bi liyansang ni hag?"

Nambung manga nakura' imam, uk na, "'Nsa' niya' sultan kami, duwal Sultan Mahatinggi!"

¹⁶ Jari siyongan si Isa uk si Pilatu pahi' ni sigam, supaya iya biyo liyansang ni hag piyatay.

Si Isa liyansang ni hag

(Matiyu 27.32-44; Markus 15.21-32; Lukas 23.26-43)

Manjari biyo na si Isa uk sigam. ¹⁷ Paluwas iya min दौरा maka uk na nanggung hag iya song pangalansangan iya. Patudju iya ni lahat iyōnan

Lahat Baung Kok. (ōn na Golgota bang ma bahasa Hibrani). ¹⁸ Pagmahi' na, liyansang si Isa ni hag uk manga sundalu bo' pitangge hag hi'. Niya' isab duwangan lalla liyansang ni diyata' hag sigam min bihing si Isa karuwambiya'. ¹⁹ Niya' sulat pamahati bayi siyulat uk si Gubnul Pilatu, siyoho' pipahi' ni diyata' hag si Isa. Uk sulat hi', "Si Isa aa Nasaret, Sultan bangsa Yahudi." ²⁰ Heka aa bayi makabassa sulat itu sabab lahat pamapatayan si Isa ian sikōt ni Awrusalam, maka sulat itu bayi tasulat ma bahasa Hibrani maka ma bahasa Roma maka ma bahasa Girik. ²¹ 'Nsa' baya' manga nakura' imam ma lapal sulat hi', hangkan uk sigam pahi' ni si Pilatu, "Daa sulatun, 'Sultan bangsa Yahudi'. Gam na peen iya sulatun, 'Aa itu maghalling in iya sultan bangsa Yahudi.' "

²² Nambung si Pilatu, uk na, "Iya tasulat ku 'nsa' na kapindahan."

²³ Ubus peen uk manga sundalu bayi ngalansang si Isa ni hag sampay matangge hag na, ngallo' sigam sammek na bo' bihagi' 'mpat uk sigam ma dangan maka dangan. Niya' le' dakayo' badju' si Isa 'nsa' niya' lappi' na, langkos hinangan na. ²⁴ Maghalling manga sundalu, uk na, "Daa gese' ta badju' itu. Hap le' pagkootan ta bo' katauhan ta bang sayi karapuhan na." Pagka salaihi' hinang manga sundalu ian, niya' kamaksuran ma bayi tasulat ma diyōm kitab, iya uk na,

"Kapagbahagian sammek ku uk manga aa. Pigkoot-kootan uk sigam badju' ku bang sayi karapuhan na."

²⁵ Na, ina' si Isa, maka danakan ina' na, maka si Mariyam handa si Kolopas, maka si Mariyam min lahat Magdala, ian magtanggehan ma bihing hag bayi pangalansangan si Isa. ²⁶ Tanda' uk si Isa ina' na maka dakayo' mulid na iya kalasahan na may'an, bo' uk na ni ina' na, "Mulid ku iyu anak nu na." ²⁷ Uk na isab ni mulid na ian, "Iyu na ina' nu." Hangkan na puwas min 'llaw ian ina' si Isa bayi biyo uk mulid ian paōkōm ma iya.

Kamatay si Isa

(Matiyu 27.45-56; Markus 15.33-41; Lukas 23.44-49)

²⁸ Manjari itu kitauhan uk si Isa tangbus na kamemon bayi pamahinang ma iya. Sakali uk na, "Toho' kallong ku." Salaitu halling na bo' niya' kamaksuran ma bayi tasulat ma diyōm kitab.

²⁹ Niya' may'an dakayo' pōga-pōga liyōōnan inuman kisōm, hangkan manga sundalu bayi ngahagōman lappus ni diyōm inuman hi'. Pisagnat uk sigam ni tong kayu-kayu bo' iyampa piabut pahi' ni bo' si Isa. ³⁰ Makasassōp peen si Isa ma inuman, uk na, "Tangbus na hinang ku." Jari patoyok kok na maka bakkat na napas na.

Si Isa biyudjak ma kid na

³¹ Na, pagka 'llaw Jumaat na salaihi', ngamu' manga nakura' Yahudi pahi' ni si Pilatu, siyoho' hiyopoan nayi' manga aa tallungan bayi liyansang ian ni hag, bo' supaya lakkas matay, bo' tapareyo' min hag ma 'nsa' le' taabut 'llaw Sabtu'. 'Nsa' baya' manga nakura' bang patay ian taggōl pisaran ma diyata' hag sampay ma

'llaw Sabtu', sabab Sabtu' ian landu' halga' asal ma bōgbōg sigam. ³² Hangkan pahi' manga sundalu ngahopoan nayi' manga aa duwangan bayi liyansang ni hag, iya bayi mag-abay maka si Isa, ubus nayi' dangan bo' dangan. ³³ Suga' makaabut peen sigam ni si Isa, tanda' uk sigam in iya matay na asal, hangkan 'nsa' kalausan hiyopoan nayi' na. ³⁴ Gam peen biyudjak kid na maka budjak uk dakayo' sundalu ian bo' paluwas magtuwi laha' maka bohe'. ³⁵ (Aa bayi makanda' iya tahinang itu ma si Isa, siyulat uk na manga pakaradjaan itu supaya kaam magkahagad isab. Kapangandōlan du panaksi' aa manulat itu, maka katauhan na bannal asal bissala na.) ³⁶ Patacca salaitu supaya niya' kamaksuran ma bayi tasulat ma diyōm kitab, iya uk na, "'Nsa' niya' bōkōg na hopo' minsan dakayo'." ³⁷ Maka niya' le' ayat kitab dakayo', iya uk na, "Nganda' du sigam ma aa bayi biyudjak uk sigam."

Pagkubul ma si Isa

(Matiyu 27.57-61; Markus 15.42-47; Lukas 23.50-56)

³⁸ Puwas na hi' niya' dakayo' aa min lahat Arimati, ōn na si Yusup. Dakayo' iya mulid si Isa suga' bayi limbungan na kapagmulid na sabab tiyāw iya liyaat uk manga nakura' Yahudi. Pahi' iya ni si Pilatu maid ngallo' patay si Isa. Pitugutan iya uk si Pilatu hangkan iya pay'an mareyo' patay si Isa min diyata' hag. ³⁹ Sehe' na si Nikudimus, iya bayi pahi' ni si Isa ma dakayo' sangōm bayi waktu palabay. Si Nikudimus itu

mo manga limampu' kilu laksi', ōn na mira maka alos, duwa ginis na piglamugay. ⁴⁰ Manjari killo' patay si Isa uk manga aa duwangan itu bo' iyampa siyaput uk sigam maka kuku pote' pihian laksi', sali' addat bangsa Yahudi bang malihala' patay. ⁴¹ Niya' kabbun ma tōngōd bayi pamapatayan si Isa, maka niya' ma diyōm kabbun ian pangubulan bahu bayi liyowangan ma diyōm pampang batu. 'Nsa' le' niya' bayi takubul may'an. ⁴² Jari itu, pagka song sangōm Sabtu' na, kiyubul mayat si Isa pay'an sabab sikōt du pangubulan ian ni bayi pamapatayan iya.

20

*Kallum si Isa pabayik min kamatay na
(Matiyu 28.1-8; Markus 16.1-8; Lukas 24.1-12)*

¹ Dayi' 'llaw Ahad peen, ma 'nsa' le' pote' sōbangan, pahi' ni kubul si Mariyam, danda min lahat Magdala. Tanda' na hi' na bayi pikalloan batu panambōl lowang kubul. ² Sakali paragan iya pahi' maan si Simun Petros maka mulid dakayo', iya kilasahan asal uk si Isa. Uk si Mariyam ni sigam, "'Nsa' na may'an Panghu' kitabi. Niya' bayi ngallo' iya min diyōm kubul maka 'nsa' katauhan kami bang maingga pam-abōtangan sigam ma iya."

³ Manjari si Petros maka mulid dakayo' pahi' magtuwi tudju ni kubul. ⁴ Paragan sigam karuwangan suga' lakkas le' mulid dakayo' itu min si Petros, bo' makarahu iya takka ni kubul. ⁵ Pakoko' iya pasib ni diyōm na bo' tanda' na manga saput may'an, suga' 'nsa' iya pasōd. ⁶ Jari

takka na si Petros min damuwihan na bo' magtuwi iya pasōd ni diyōm kubul. Tanda' na saput si Isa pabōtangan di na may'an, ⁷ maka tanda' na turung muka na liyunan. Saddi kabōtangan na, 'nsa' magbe' maka saput hi'. ⁸ Manjari mulid dakayo', iya bayi makarahu pay'an, pasōd na isab. Pag'nda' na saput magtuwi iya magkahagad na pasal si Isa. ⁹ Niya' asal bayi tasulat ma diyōm kitab ma pasalan si Isa, in iya subay 'llum du pabing min kamatay na, suga' 'nsa' le' bayi tahati lapal kitab ian uk sigam. ¹⁰ Manjari mowe' na sigam duwangan.

Paluwas si Isa ni si Mariyam danda min Magdala

(Matiyu 28.9-10; Markus 16.9-11)

¹¹ Suga' si Mariyam iya nangge na peen mahi' ma tōngōd kubul hi', maka uk na nangis. Sabu peen iya nangis, pakoko' iya pasib ni diyōm kubul. ¹² Niya' tanda' na duwa malaikat magjuba pote' ningko' may'an ma bayi pamabōtangan mayat si Isa, dangan hi' min bayi kok na, dangan hi' min bayi nayi' na. ¹³ Uk manga malaikat itu ni iya, "Inda' angay kau hangkan nangis?"

Nambung si Mariyam, uk na, "Sabab hi' bayi killoan uk sigam mayat Panghu' ku, maka 'nsa' katauhan ku bang paingga iya pamabōtangan sigam ma iya."

¹⁴ Ubus peen itu pihalling uk si Mariyam, palingi' iya bo' tanda' na si Isa nangge may'an, suga' 'nsa' takila na bang si Isa. ¹⁵ Uk si Isa ni iya, "Inda', angay kau nangis? Sayi peha nu?"

Kibā' uk si Mariyam in aa ian tunggu' kabbun, hangkan uk na ni iya, “Tuwan, bang kau bayi mo mayat na minnitū, bain aku bang maingga pamabōtangan nu iya bo' aku pahi' ngallo' iya pabing.”

¹⁶ Uk si Isa ni iya, “Mariyam.”

Magtuwi harap na si Isa bo' uk na ni iya ma sali' bissala Hibrani, “Rabbuni!” Hati na “guru”.

¹⁷ Uk si Isa ni iya, “Daa aku intanin sabab 'nsa' le' aku bayi makapowe' pahi' ni 'Mma' ku. Suga' pahi' kau ni manga dawuranakan ku. Maka bain sigam in aku mowe' na ni 'Mma' ku maka Tuhan ku, hati na ni 'Mma' sigam maka Tuhan sigam.”

¹⁸ Jari si Mariyam, danda min Magdala, pahi' na maan manga mulid pasal kapanganda' na ma si Panghu' Isa maka pasal bayi halling si Isa ma iya.

Paluwas si Isa ni manga mulid na

(Matiyu 28.16-20; Markus 16.14-18; Lukas 24.36-49)

¹⁹ Sangōm peen 'llaw Ahad hi', magtipun manga mulid si Isa ma diyōm luma'. Manga lawang na bayi kiyansingan pahōgōt sabab tiyāw sigam ma manga nakura' Yahudi. Sakali si Isa pay'an nangge ma tangnga'-tangnga' sigam bo' halling na ni sigam, “Mura-murahan, bang peen kaam kaniyaan kasannangan atay.”

²⁰ Manjari pandaan na sigam manga limpa' ma tangan na maka ma kid na. Kiyōgan tōōd manga mulid na ian pag'nda' sigam ma Panghu' sigam.

²¹ Missala si Isa pabing, uk na ma sigam, “Mura-murahan, bang peen kaam kaniyaan kasannangan atay. Soho' ta kaam sali' bayi panohoan aku paitu uk 'Mma' ku.” ²² Puwas na hi' nganapas si Isa ma sigam maka uk na, “Tayimaun bi na Nyawa Sutsi. ²³ Bang ampun bi dusa aa, iyampunun du dusa sigam uk Tuhan. Bang 'nsa' ampun bi, iya du 'nsa' iyampunun uk Tuhan.”

Si Isa maka si Tomas

²⁴ Na, ma waktu kaluwas si Isa ni manga mulid na ian 'nsa' bayi may'an si Tomas. Si Tomas itu dakayo' mulid si Isa min sangpu' ka duwa, danglay na si Kambal. ²⁵ Manjari biyaan iya uk kasehean, uk sigam, “Bayi tanda' kami Panghu' tabi.”

Suga' uk si Tomas, “Bang 'nsa' tanyata' ku maka tasadsad ku limpa' lansang ma pat tangan na, maka bang 'nsa' tasadsad ku pali' ma kid na, 'nsa' du aku magkahagad.”

²⁶ Labay peen pitungallow minnihi' magtipun na pabayik manga mulid si Isa ma diyōm luma', maka ian na si Tomas. Kiyansingan asal manga lawang hi', suga' pay'an sadja si Isa nangge ma tangnga'-tangnga' sigam bo' uk na, “Mura-murahan, bang peen kaam kaniyaan kasannangan atay.” ²⁷ Jari halling iya ni si Tomas, uk na, “Ndaun manga tangan ku itu. Abutun maka tong tangan nu. Paabutun tangan nu paitu ni kid ku. Daa na kau magduwa-duwa. Magkahagad na kau tōōd.”

²⁸ Halling si Tomas, uk na, “Kau iya Panghu' ku maka kau Tuhan ku!”

²⁹ Uk si Isa ni iya, “Iyampa kau magkahagad baha', pagka tanda' nu na aku? Mehe kalasigan manga aa magkahagad ma aku minsan aku 'nsa' tanda' uk sigam.”

Pasal juran itu hangkan siyulat

³⁰ Heka le' manga hinang makainu-inu bayi tahinang uk si Isa ma panganda' manga mulid na, saddi min manga hinang iya tasulat ma juran itu. ³¹ Suga' manga kahinangan iya siyulat ma diyōm juran itu, iya hangkan itu siyulat bo' supaya pagkahagad bi si Isa in iya bannal si Almasi, Anak Tuhan, maka supaya kaam kaniyaan kallum kakkal ni kasaumulan ma sabab pagkahagad bi ma iya.

21

Paluwas si Isa ni pitu' mulid na

¹ Puwas manga pilangallow minnihi' paluwas si Isa pabing ni manga mulid na mahi' ma bihing danaw Tibiri. Salaitu iya kaluwas na ian ni sigam: ² Si Simun Petros bayi may'an magbe' maka si Tomas iya diyanglay si Kambal, maka si Natanael iya min kalumaan Kana mahi' ma lahat Jalil. Ian isab magbe' manga anak si Sibidi, maka duwangan mulid si Isa saddi. ³ Na, halling si Simun Petros, uk na. “Pareyawut le' aku mōkōt.”

“Me' kami,” uk kasehean hi'. Jari pariyata' sigam ni bayanan bo' pahi' ni deyawut, suga' 'nsa' niya' takallo' sigam sampay ni karayi'llawan.

⁴ Dayi' 'llaw peen, ian si Isa nangge ma bihingan suga' 'nsa' iya takila uk manga mulid na.

⁵ Ngalingan iya pahi' ni sigam, uk na, "O manga bagay, 'nsa' niya' baha' takallo' bi?"

"'Nsa'," uk sigam.

⁶ "Na," uk si Isa, "hugun bi pōkōt bi sakap min katau iyu bo' kaam makakallo'." Hangkan hiyug uk sigam pōkōt hi'. Paghug itu magtuwi 'nsa' takowe' hella' uk sigam pariyata' ni diyōm bayanan, ma sabab kaheka daying na.

⁷ Manjari halling dakayo' mulid iya kilasahan uk si Isa. Uk na ni si Petros, "Panghu' ta ko' ian!" Makake peen si Simun Petros itu, magtuwi sulug na pabing badju' na bayi hurusan na, bo' iyampa iya pakuppa ni diyōm danaw tudju pahi' ni si Isa.

⁸ Manga mulid kasehean me' le' ma bayi bayanan sigam, maka uk sigam ngangguyud pōkōt panno' uk daying. Sikōt du sigam ni bihing, niya' manga limampu' dappa lawak na. ⁹ Makaruwai peen sigam ni bihing niya' tanda' uk sigam api maka manga daying tiyapa ma бага na, maka niya' isab manga tinapay. ¹⁰ Uk si Isa ni sigam, "Bohun bi paitu manga daying min bayi takallo' bi iyu."

¹¹ Hangkan pahi' si Simun Petros pasakat pabing ni pamean sigam bo' guyud na pōkōt tudju ni de. Panno' pōkōt ian uk daying aslag, dahatus maka limampu' maka tallu heka na. Suga' pōkōt hi' 'nsa' gese' minsan lōōn na heka kalandu'. ¹² Uk si Isa ni sigam, "Dayi' kaam mangan." 'Nsa' niya' ma manga mulid na ian makatawakkal niyaw iya bang sayi iya, sabab kitauhan uk sigam in iya Panghu' sigam du. ¹³ Jari pahi' si Isa ngallo' tinapay bo' pamuwan na ni sigam, damikkiyan na manga daying.

¹⁴ Kamintallu na na itu kaluwas si Isa ni manga mulid na damuwi peen min 'llaw bayi pamakallum iya min kamatay na.

Si Isa maka si Petros

¹⁵ Ubus peen uk sigam mangan, missala si Isa ni si Simun Petros. “Simun anak si Yahiya,” uk na, “lasa nu ni aku, labi le' baha' min manga sehe' nu itu?”

“Aho' Panghu',” uk si Petros, “katauhan nu in aku lasa du ma kau.”

Uk si Isa, “Na, ipatun manga bili-bili ku (hati na manga aa suku' ku).”

¹⁶ Tiyaw si Isa pabing, uk na, “Simun anak si Yahiya, kalasahan nu aku baha'?”

“Aho', Panghu',” uk na, “katauhan nu du in aku lasa du ma kau.”

Uk si Isa, “Na, ipatun manga bili-bili ku.”

¹⁷ Kamintallu na na paniyaw si Isa ma si Petros. “Simun anak si Yahiya,” uk na, “kalasahan nu aku baha'?”

Susa na si Petros sabab pimintallu le' uk si Isa paniyaw na ma iya, iya uk na, “Lasa kau baha' ma aku.” Hangkan nambung si Petros ma si Isa, uk na, “Panghu', kasakupan nu kamemon. Katauhan nu in aku lasa du ma kau.”

Uk si Isa ma iya, “Na, ipatun manga bili-bili ku. ¹⁸ Bannal iya pama' ku itu ma kau,” uk si Isa, “ma kaonde' nu le' bayi kau makasammekan di nu. Bayi kau mangngan paingga-paingga iya kabayaan nu. Suga' bang kau toa na pahannat nu du tangan nu bo' aa saddi iya ngingkōtan kau bo' kau biyo ni papahian 'nsa' kabayaan nu.”

¹⁹ Bissala itu uk si Isa pamatau na bang salaingga

bohan kamatay si Petros ma sosongun, kamatay pamehe na ma Tuhan. Puwas na hi' uk si Isa ma si Petros, "Me' sadja kau ma aku."

Si Isa maka mulid na dakayo'

²⁰ Jari palingi' si Petros bo' tanda' na paturul mulid dakayo', iya kilasahan uk si Isa. Iya na itu mulid bayi paking ni si Isa ma waktu kapagjamu sigam, maka bayi tiyaw iya, iya uk na, "Tuwan Panghu', sayi baha' song nongan kau ni manga banta nu?" ²¹ Pag'nda' si Petros ni mulid dakayo' itu, uk na ni si Isa, "Panghu', salaingga aa ian hi'?"

²² Uk si Isa ni si Petros, "Bang sawupama kabayaan ku aa ian subay 'llum sampay ni kabing ku paitu ni dunya, 'nsa' du kalagihan nu. Me' sadja kau ma aku."

²³ Jari pigbissala uk manga bean si Isa pasal mulid na dakayo' itu 'nsa' magkamatay. Suga' 'nsa' si Isa bayi halling in aa ian 'nsa' du matay. Iya sadja uk na, bang sawupama kabayaan na mulid na ian subay 'llum sampay kabing na ni dunya, 'nsa' du kalagihan si Petros.

²⁴ Iya mulid pigba'-ba' itu, iya na aa ma'-ma' pasal manga pakaradjaan itu, maka iya isab bayi nulat itu kamemon. Maka katauhan kami in lapal na asal bannal.

Bissala katapusan

²⁵ Heka tōōd manga hinang saddi bayi tahi-nang uk si Isa. Bang manga hinang itu ganta' tasulat kamemon ma diyōm kitab, kumpas ku 'nsa' sarang ma diyōm dunya manga kitab iya panulatan iya.

Yahiya 21:25

ciii

Yahiya 21:25

Tammat

Kitab Injil

Sama, Pangutaran: Kitab Injil (New Testament)

copyright © 1994 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Sama, Pangutaran)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

2151cb29-f3ad-5b77-a81f-9337cdca0c86